

thiếu nhi

54

Đặng Văn em Thanh Xuân
13/8 1972

HỘP THƯ

Chị ĐỖ PHƯƠNG KHÁNH trả lời

Em Nhụy Hồng — Vũng Tàu : Chị rất hân hạnh có Nhụy làm em. Bối sai rồi, hiện nay chị không làm cô giáo, chị phải làm Thiếu Nhi đã chứ. Trong khi chờ đợi bích chương, em cứ theo cách rất chắc chắn là **tìm thêm một độc giả mới** em nhé.

Em Chúc Chít — Saigon : Chị rất mừng thấy em thi đậu. Độc giả Thiếu Nhi học hành giỏi giang sẽ làm rạng danh Thiếu Nhi. Số hiệu ở bài dự thi sẽ do tòa soạn điền. Em gửi bài về đi.

Em Đức Ân — Gia Định : Bài phải qua cuộc tuyển lựa, hay mới đăng em ạ.

Em Hồng Hương — Đà Nẵng : Chị cần có tâm hồn trong sáng là xứng đáng gia nhập GDTN rồi. Khi cần biết viết văn làm thơ gì cả em ạ. Chị vui mừng chào đón em.

Em Thanh Phương — Đà Nẵng : Đăng trí quá coi chừng lúc đi thi nhé, sao đề là sinh năm 1969. Viết nhật ký thì nên viết đủ mọi vấn đề, đừng gò bó vào đề tài quê hương, riết rồi lần lần sẽ thành sáo rỗng em ạ, em nghĩ sao?

Em Nguyễn Văn Hào — Saigon : Ý kiến của em sẽ thực hiện ở số lời đó em.

Em Ngô Công Quỳnh — Biên Hòa : Nhỏ như em mà cũng biết rằng mấy loại báo ma quái nhằm nhĩ ấy đầu độc tinh thần trẻ em thì tương lai dân tộc ta chắc chắn là sẽ sáng rỡ rồi. Em muốn coi mặt chị thì chị cũng muốn coi mặt chú bé em của chị chứ bộ. Dám lên tòa soạn chơi không hả em.

Em Anh Thư — Nha Trang : Tổ Lâm của HN là truyện về tình yêu, chúng ta chưa nên coi em ạ. Vào Saigon ghé tòa soạn chơi nhé. Một truyện dài đủ rồi vì nhiều em muốn thế, nghe em.

Em Huỳnh Hồng Châu — Chương Thiện : Lòng chị dạt dào cảm động khi đọc thư em. Dự tính dân bích chương rất tỉ mỉ của em đã vẽ ra trước mắt chị một tình lý hiền hòa và thơ mộng. Cho chị kính lời cảm ơn mà em về những ý nghĩ mà má đã dành cho Thiếu Nhi. Có những bậc phụ huynh như má, Thiếu Nhi thấy rằng trên con đường phục vụ tuổi trẻ, Thiếu Nhi đã gặp những bạn đồng hành xứng đáng. Nếu khi nào tòa soạn đi thăm Chương Thiện như ý em muốn, chị tin chắc mọi người sẽ rất sung sướng rằng được gia đình em đón tiếp em ạ.

Em Vui Vui — Tam Kỳ : Trong tương lai rất gần đây, chúng ta sẽ thành lập chi nhánh GDTN ở các tỉnh em ạ.

Em Bạch Đan — SaDEC : Dù em là độc giả mới, chị vẫn thương em như các em khác, chị không giận em đâu mà cưng. May tình cờ em trông thấy Thiếu Nhi, nếu không thì bây giờ chị cũng chưa được đọc thư em nhỉ. Chị không bỏ em một mình, đừng sợ nhé.

Em Trương Văn Ngọc — Hóc Môn : Em gửi bình về đi GDTN còn cho gia nhập thêm 1000 năm nữa lận. Không có hết hạn đâu em à.

Em Hương Dương — Biên Hòa : Cô dài tốt lắm, cổ cao ba ngón là một vẻ đẹp đó em. Mời hoa Hương Dương vô vườn đi, cứ dọa dẫm hoài hoài làm chị sợ quá xá rồi đó em.

Em Hoài Phương — SaDEC : Em nên đọc loại Tuổi Thơ của nhà sách Khai Trí, loại Tuổi Hoa và loại Học Lâm Người. Cuộc thi KNH F bây giờ mới bắt đầu. Không thể giới thiệu kiểu chữ nữa vì còn rất nhiều câu hỏi khác cũng cần thiết mà chú BK sẽ phải trả lời em ạ.

Em Bích Thủy — Huế : Em bối sai hết. Muốn vào bút nhóm thì điều kiện cần là phải biết viết văn hoặc làm thơ, vẽ, nhạc v.v... em ạ.

Em Diễm Thủy — Gia Định : Cảnh chim tìm về tổ ấm rồi hả em. Nhìn nét chữ là chị biết liền, quên em sao được. Số tiền em hoàn về, chị nhận được lâu rồi em ạ.

Em Thủy Mắt Bi — Biên Hòa : Chị không thể biết bài nào loại vì do chú NF chọn đăng. Mà chú bi mặt ghê lắm, không dò hỏi gì được cả. Bài chị đã nhận đủ em ạ.

Em Mạc Đình Viết Sơn — Phú Phong : Nhìn tên em nơi góc bao thư, chị mừng quá. Xà quế Thanh khỏe không em. Em mua tờ Bưu Hoa để coi về vấn đề tem thư. Đừng bắt chị mua tem phát hành đầu tiên, chị bận quá em ạ. Mua sách em gửi thư về nhà sách Khai Trí ở Lê Lợi Saigon 1 em nhé.

Em Trần Thị Hương — Saigon : Không có quần xi mà không lại tòa soạn thì đáng phạt qui gối đấy. Em ngày thơ ghê, tới tòa soạn mặc áo dài là đẹp quá rồi. Cuốn Đây Đại Học có bán ở nhà sách Khai Trí. Chị là người Việt Nam cương à.

Em NL — Bình Dương : Em thương ba như vậy quý lắm, nhưng chuyện ba bị bạc đãi đã xảy ra từ quá lâu rồi, có lẽ ba cũng quên rồi sao em lại oán hận nội, bác, cô làm chi. Oán chỉ nên, cời, không nên kết, mà em. Đừng

nghe lời lời xóm rồi sinh lòng căm thù, thù chột hết tâm hồn. Hãy hết lòng hiếu thảo với ba là em đã thương yêu ba đó. Đồng thời hãy ăn cần ngoan ngoãn với nội, bác, cô, các người sẽ ăn hận, nếu quả thật xưa kia đã bạc đãi ba em. Gửi thư tặng giá là em phải dán 10đ tem chứ không phải con tem 5đ rồi họ kêu là tặng giá bán cho em 10đ như thư em vừa gửi về, thư đó thiếu 5đ tem em ạ.

Em Thanh Thủy — Gia Định : Em nói ra những điều em đã mơ ước là em thành thực đấy mà. Đừng bị quan như vậy em nhé.

Em Triều Vũ — Đà Nẵng : Chú bé này thông minh ghê. Cho làm thám tử được đó. Chị hoàn toàn thông cảm nỗi bức mình của em Vũ ạ. **Tìm thêm một độc giả mới**, Vũ nhé.

Hai em Tùng và Trúc — Bảo Lộc : Mong tin quá. Cô chú và các em có mạnh khỏe không? Học hành ra sao. Gửi thư về ngay hai em nhé.

Em Thúy Mai — Saigon : Chữ em đẹp quá đi. Gửi tất cả mọi bài đều bỏ chung một bao thư em ạ. Em khen làm chị cảm động quá. Chị mong sẽ cố gắng để xứng đáng với lòng tin cậy của các em.

Em Nguyễn Ngọc Quang — Saigon : Em ơi! Ghé tòa soạn chơi đi, chị sẽ giải đáp hết các thắc mắc, chứ nếu chị in thì choán hết nửa trang, các bạn kiện mất thôi. Thư trả lời rồi chị xếp vào tủ sắt em ạ.

Em Trần Thị Tâm — Gia Định : Cô bé này định làm thám tử hả. Thế nếu chị ĐPK mà giống cái bà hay cười ấy thì em có bằng lòng không?

Em Nguyễn Thanh Loan — Bình Thới : Có khả năng gì thì em ghi khả năng đó, thí dụ như làm bếp cũng được. Em đoán cái gì cũng trúng hết á, thông minh ghê đi. Đúng là thầy bói đại tài rồi đó em.

Em Châu Hà — Saigon : Em ơi! Chị cảm động quá. Sao chưa gặp chị mà em đã nghĩ tới chị đậm đà xiết bao! Em đốt cuốn tập ấy là phải lắm. Chị mừng thấy em nghe lời chị. Xóa bỏ hận thù như vậy là em đã làm đẹp cuộc đời rồi đó em à.

Em Trần Ngưỡng Lộc — Gò Vấp : Đạp xe là môn thể thao tốt nhất đấy. Chủ nhật ghé tòa soạn đi. Phê bình của em làm tòa soạn cười ngả nghiêng. Bác Việt Mò bên lén nhất vì em khen bác: «... dễ thương, ăn nói nhỏ nhẹ và cười còn duyên chán»... Quá quắt lắm, cậu bé ơi!

Em Hoa Niên : TLNC khi đọc lên tòa soạn phải cười chú NF mới đăng em ạ.

thiếu nhi

Chủ nhiệm : NGUYỄN-HÙNG-TRƯƠNG
Chủ biên : NHẬT TIẾN

Tòa soạn : 459 Thiệu Trị (Phố Nhuận)
Sài Gòn — Đ.T 42.152
Cơ sở phát hành : 62 Lê Lợi Sài Gòn
Đ.T 20.348

Năm thứ hai — Số 54 — Ngày 4-9-1972
Giá : 50.đ

MỤC LỤC

• **Thư Chủ Nhiệm** : của Nguyễn Hùng Trương 1 • **Thắc Mắc của Em** : Bách Khoa phụ trách 2 • **Phóng sự** : Ngày họp mặt Gia Đình Thiếu Nhi kỷ niệm đệ nhất chu niên của Mai Hoạt 3 • **Truyện ngắn** Bambi của Nhị Hà 10 — Tiếng súng khởi nghĩa đầu tiên của Tê Xuyên 21 • **Sáng tác** : Giọt nước mắt mùa tựu trường của Ca Dao 26 • **Cuộc thi sáng tác** : Sự chích của Đỗ Quang 14 • **Sưu tầm, tìm hiểu** : Ngán nhưng lạ 20 Nguồn gốc phút mặc niệm của ĐHN Tân 28 — Danh tài trong chuỗi cạp của Trương thị Sen 29 • **Lịch sử** : Lê phụng: Hiền của Lê dương Thạch 23 • **Ảo thuật** : Tách cà phê kỳ dị 9 • **Giải trí** : Ô chữ của Trần linh Nga 8 — Hãy đề trí óc bạn làm việc 15 • **Khéo tay** : Cái bóng vù của Dạ Ly Vũ 28 • **Vườn Hồng** : Suối mát của Đỗ Phương Khanh 16 — Dưa muối xối 17 — Chì ơ của Mai Loan — Chì Hải của Nguyễn thị Minh 18 • **Bướm trong vườn** : 19 • **Triển lãm nụ cười** : 30 • **Tranh vẽ** : Tí Xiu qua ống kính bác Sáu râu của Nguyễn Tài 13 — Tí Xiu Đại Thần Lực tranh của Peyo, Chu Quân chuyên ngữ 24 • **Truyện dài** : Thuở mơ làm văn sĩ của Nhật Tiến 32

TRANH BÌA CỦA VI VI

CHÂN DUNG EM
NGUYỄN THANH XUÂN

Thư Chủ nhiệm GỬI CÁC EM THIẾU NHI

Các em thân mến,

Trong dịp bãi trường vừa qua, tòa soạn nhận được rất nhiều thư của các em nhờ chúng tôi tìm việc làm trong thời gian nghỉ hè để các em lấy tiền mua sách vở. Vài em lại có ý định bỏ học để đi làm hầu được nhiều tiền và sống sung sướng.

Các em thân mến,

Tục ngữ có câu : Tiền bạc không tạo được hạnh phúc mà chỉ góp phần vào việc tạo hạnh phúc.

Người ta trên đời thường hay quan niệm sai lầm hễ có được địa vị, tiền bạc là được hạnh phúc.

Chắc các em cũng rõ trong một nước, không ai có địa vị cao sang, uy quyền hơn tổng thống. Thế mà, mấy lúc gần đây, các em xem qua báo chí vị tổng thống của một đại cường quốc là nước Mỹ, ông Nixon có được sung sướng đâu. Ông phải đương đầu với nhiều vấn đề nan giải như nạn lạm phát, thất nghiệp, phong trào phản chiến, chiến tranh Việt Nam. Ông phải qua Tàu, sang Nga, làm lãnh với kẻ thù hầu mong tìm được hòa bình, đem tù binh về nước. Trống ông già hơn trước nhiều và lúc nào cũng mệt mỏi.

Người có nhiều tiền cũng không khỏi lo âu như người có địa vị, uy quyền.

Nhà kỹ nghệ lo âu hàng hóa sản xuất không kịp bán, còn khi ế ẩm, lo âu không bán được hàng, lấy tiền đâu mua nguyên liệu và trả lương nhân công.

Ông chủ ngân hàng lo lắng, ngân hàng mở ra càng ngày càng nhiều, làm ăn lại khó khăn, dần chúng đâu còn tiền dư đem đi gửi có ngày ông phải phá sản.

Người thương gia lo công việc buôn bán ế ẩm, thuế má lại cao, biết đâu lại phải dẹp tiệm.

Người có tiền lúc nào cũng bận rộn với công việc. Họ không còn đủ thì giờ để sống riêng cho họ, hết những buổi tiếp tân, lại đến những bữa cơm xã giao, hết tiếp khách lại phải đi thăm viếng về nghề nghiệp.

Một sự lỗi lầm trong công việc làm ăn có thể đưa họ đến sự phá sản, làm tiêu tan sự nghiệp gầy dựng trong nhiều năm, gây buồn khổ cho gia đình họ.

Các em thấy chưa, tiền bạc không chắc đem hạnh phúc đến chúng ta.

Nhưng tiền bạc góp phần vào việc tạo hạnh phúc.

Tiền bạc giúp cho các em đóng được học phí, mua sắm sách vở tiếp tục học hành đến khi trưởng thành.

Tiền bạc giúp gia đình các em khỏi túng hốt, cha mẹ các em tậu được căn nhà khang trang, đủ tiện nghi, gia đình các em sống ấm cúng hơn.

Tiền bạc giúp các em có thể du học nơi xứ người, thu thập nhiều điều hay lạ.

Tiền bạc cũng giúp cho các em thực hiện những công việc từ thiện, mà nếu không có tiền, dù các em có nhiều thiện chí, nhiều tình thương, các em cũng chỉ biết đứng nhìn chờ mà thôi. thiếu nhi / 1

Nhờ có tiền bạc, các em có thể giúp đỡ dễ dàng gia đình các em hay các người nghèo hơn các em, các em có thể thực hiện những ý định tốt đẹp khác của các em.

Nhưng các em đừng bao giờ để cho tiền bạc chi phối và sai khiến các em. Các em chỉ nên coi tiền bạc như một tay sai hay một tên đầy tớ trung thành và đắc lực, giúp cho các em trong việc tạo niềm vui cho các em và những người xung quanh các em.

Thân mến chào các em
NGUYỄN HÙNG TRƯƠNG

thắc mắc của em

BÁCH KHOA PHỤ TRÁCH

HỎI: Thường thường trên các nhật báo, em thấy xuất hiện tiếng «viện thăm dò Gallup». Vậy nó là tổ chức gì? Nhiệm vụ của nó để làm gì?

NGUYỄN ÍCH TÂM
(Chợ Lớn)

Gallup là một tổ chức thăm dò dư luận để tìm hiểu một vấn đề nào đó liên quan đến một tập thể rộng lớn. Người ta cũng gọi phương pháp thăm dò này là «chụp hình dư luận». Viện Gallup là một viện thăm dò có uy tín nhất ở Hoa Kỳ hiện nay và do ông Georges Gallup thành lập từ năm 1931. Viện Gallup bắt đầu nổi tiếng từ năm 1936 khi đã đưa ra kết quả thăm dò của cuộc bầu cử Tổng Thống Hoa Kỳ. Vào năm đó, có 2 ứng cử viên là Roosevelt và Landon. Từ Literary Digest, tiên đoán Landon thắng cử sau khi đã gửi thư đi hỏi hầu hết các công dân Hoa Kỳ có tên trong điện thoại niên giám. Hơn bốn triệu thư trả lời là Landon thắng cử. Nhưng Gallup đã chỉ gửi có hơn 3000 lá thư tới những thành phần chọn lọc hơn, và kết quả đưa ra là Roosevelt thắng cử. Lời tiên đoán của Gallup đã thành sự thật. Từ đó, viện Gallup trở nên nổi tiếng và các kết quả cuộc thăm dò của Gallup thường không sai lắm quá 1,7 phần trăm.

thieu nhi / 2

HỎI: Làm sao chế được ra mưa nhân tạo? Phải cần có những dụng cụ gì?

HOÀI NAM
(Hóc Môn)

ĐÁP: Theo quan niệm thông thường, mưa sẽ đi có được là nhờ hơi nước bốc lên cao gặp lạnh đọng thành giọt nước rồi rơi xuống. Nhưng thật ra vấn đề không giản dị chỉ có thế. Trong nhiều trường hợp hơi nước gặp lạnh (dưới không độ) vẫn không đọng thành giọt nước để hóa mưa. Hiện tượng này giống như hiện tượng chậm đông trong phòng thí nghiệm: nếu để nước thật sạch không có bụi bặm dính vào thì đem nước xuống 40 độ dưới zéro (—40°) nước vẫn ở thể lỏng! Muốn phá sự chậm đông, chỉ cần dụng mạnh đầu đũa vào nước là nước đông đặc ngay. Hơi nước trong đám mây cũng vậy. Tự nó không ngưng thành giọt nước được, mà phải nhờ những hạt bụi có trong đám mây (bụi này có thể từ dưới đất lên, hoặc từ vẩn thạch không trung tới). Vậy các hạt bụi chính là động cơ phát sinh được ra mưa. Nay ta giả thử trên đỉnh đầu ta, trời chỉ có mây mà không có mưa. Ấy là vì đám mây đó chưa có các hạt bụi xúc tác.

Vậy ta dùng máy bay, bay vào đám mây đó, rải bụi lên, (nhưng các nhà khoa học dùng chất Iodure Bạc thay cho bụi để mưa dễ hơn vì không cần nhiệt độ lạnh quá). Thế là các giọt nước được đọng thành và đổ xuống. Ta đã làm được cho trời mưa và ta gọi là mưa nhân tạo. Nói cho đúng ra ta chỉ tạo thêm điều kiện thuận lợi để cho mây trên trời thành mưa mà thôi. Chừng nào ta chế được ra cả mây thì việc làm mưa nhân tạo mới đúng nghĩa của nó.

Nhân đây, tưởng cũng nhắc lại thêm về thí nghiệm tạo ra mưa của giáo sư Dessen người Pháp ở Congo.

Giáo sư chắt cùi khô trên một khoảng đất rộng một mẫu rồi châm lửa đốt. Nửa giờ sau, một đám mây xuất hiện và chừng một giờ sau trời đổ mưa mặc dầu lúc đó đang nắng ráo. Ta giải thích như sau:

1) Sức nóng đưa không khí lên cao, do sức dẫn, cứ một trăm thước thì nhiệt độ giảm đi một độ.

2) Khi lên tới đủ độ cao thì nhiệt độ cũng đã giảm tới mức có thể làm hơi nước đọng thành giọt.

3) Trong đám hơi nước theo khối bay lên có những hạt bụi than. Chính những hạt bụi này làm mầm mống để cho hơi nước đọng thành giọt và tạo thành mưa nhân tạo.

HỎI: Tại sao các thứ đem chiên lên thì ăn ngon hơn là luộc? Anh B.K trả lời giùm em với.

THU THU
(Mỹ Tho)

ĐÁP: Đem thịt chiên lên thì nước ngọt trong thịt rút vô trong, ăn sẽ ngọt. Trái lại đem luộc thì chất ngọt bị tan ra ngoài theo nước luộc, vì thế thịt sẽ nhạt đi.

HỎI: Xin anh Bách Khoa giải thích cho em hiểu tại sao lại có trăng tròn, trăng lưỡi liềm (trăng khuyết).

NGUYỄN VĂN TIẾN
Bến P. thế Hiền — Chợ Lớn

ĐÁP: Mặt trăng sáng là nhờ mặt trời. Ánh sáng từ mặt trời chiếu vào mặt trăng (giả sử gọi là tia SL), rồi mặt trăng phản chiếu xuống địa cầu (giả sử gọi là tia phản chiếu ấy là LD).

(xem tiếp trang 27)

NGÀY HỌP MẶT

GIA ĐÌNH THIẾU NHI

KỶ NIỆM ĐỆ NHẤT CHU NIÊN

★ PHÓNG SỰ

Vượt qua khỏi cổng của Trung Tâm Văn Bút Việt Nam, tôi còn ngoái cổ lại nhìn tấm biểu ngữ treo trên cao : Gia đình Thiếu Nhi, kỷ niệm đệ nhất chu niên. Rồi mới thông thả bước vào sân lần theo cầu thang lên lầu. Chà, đã có hơn bốn chục người trong phòng rồi. Phòng thật rộng có treo những băng dài vẽ hoạt động và danh tánh các hội viên của Văn Bút, nhưng biểu ngữ in màu đỏ thật là to và đẹp : *Họp mặt Đệ nhất chu niên Gia đình Thiếu Nhi*, nổi bật hơn cả.

NHỮNG PHÚT ĐỢI CHỜ

Trước khi họp mặt, tất cả đều được phát một tờ chương trình có ghi bài «Thiếu Nhi V.N hành khúc» và hai bài ca ngắn «Vỗ tay đều» và «Đường xa». Mọi người cũng đều được một phiếu ghi danh tánh để ghim vào túi áo, hầu giúp cho tất cả trong gia đình dễ nhận diện cũng như

dễ làm quen. Sau khi làm một ly đá chanh giải khát ở bàn uống nước, ai nấy đều hơn hớn bước vào phòng họp. Vừa an tọa xong đã thấy nhạc sĩ Phạm Đức Huyền xuất hiện bước lên sân khấu đề tập dượt cho Thiếu Nhi ba bài ca đã ghi sẵn trên tờ chương trình.

Tiếng nhạc sĩ vang lên đầm ấm và tiếng các thiếu nhi nhịp theo rộn ràng đã làm cho không khí mở đầu tràn ngập sắc thái vui tươi. Thiếu nhi thật thông minh chỉ sau có năm phút ngắn ngủi tất cả đều đã thuộc lòng ba bài và hát rất hay, khiến cho anh Huyền phải sửng sốt và khen ngợi luôn miệng. Những ánh mắt hơn hớn vụt sáng ngời long lanh hẳn lên : vui tươi, tin tưởng...

Sau màn tập dượt hăng hái ấy, số thiếu nhi đến càng thêm đông đảo, đến nỗi hết cả chỗ ngồi, một số đông phải đứng ở mé cuối và ngoài

- Bài của MAI HOẠT
- Hình chụp của BÌNH Electronic

phòng. Nhưng ánh mắt, đôi môi họ vẫn tươi mát như dòng suối trong veo...

GIỜ KHAI MẠC

Đợi cho không khí đã tràn đầy vui vẻ, đúng 8g45 anh Nhật Tiến mới thông thả bước lên cảm tạ quý vị phụ huynh và các em thiếu nhi đã đến tham dự đông đảo buổi họp này, rồi giới thiệu sơ qua về những tiết mục trong chương trình. Tất cả đều vui vẻ và ứng xử tinh thần hòa đồng của tòa soạn, nghĩa là bất cứ ai già, trẻ, lớn, bé khi đã bước vào phòng đều chấp nhận không khí thân mật, ấm cúng của gia đình.

Sau đó, bác chủ nhiệm đứng lên ngỏ lời cảm tạ các vị phụ huynh và các em thiếu nhi, cùng cầu chúc tất cả được vui vẻ, hài lòng trong suốt buổi họp hôm nay. Một tràng pháo tay nổi lên dồn dập nhịp nhàng khởi đầu cho những tràng pháo tay liên

Nhạc sĩ Phạm Đức Huyền tập cho các em đồng ca

miễn suốt buổi họp mặt. Sau đó anh Nhật Tiến lên trình bày hoạt động một năm qua của gia đình Thiếu Nhi và quan niệm của tòa soạn về sinh hoạt tinh thần của thiếu nhi Việt Nam.

Chúng tôi im lặng chăm chú lắng nghe. Bằng một giọng vững chắc và thiết tha, anh lần lượt trình bày rõ ràng về mọi hoạt động của gia đình Thiếu Nhi và quan niệm của anh về tuổi thơ. Chúng tôi theo dõi lời anh và lòng dâng lên một niềm xúc động bao la. Khi nói về thiếu nhi, anh nói đại ý :

... Qua những cánh thư mà các em gửi về tòa soạn kể về tâm sự, chúng tôi được biết nhiều em rất nghèo khổ, hoàn cảnh hết sức khó khăn, các em phải đi bán báo, bán cà rem... để kiếm tiền sống qua ngày. Nhiều người cho rằng thiếu nhi thời nay rất hư hỏng, yếu kém về mọi mặt và đang đà xuống dốc, nhưng theo chúng tôi thì đó chỉ là một sự nhận xét vội vàng bên ngoài qua hoàn cảnh hay qua một vài sự kiện mà thôi. Thiếu nhi thời nay có hư hỏng thật, nhưng chỉ là một thiểu số ở bề mặt nổi. Còn đa số các em ở khắp nơi đâu đâu cũng đều có một tâm hồn, một thiện chí cộng với nhiều khả năng bất ngờ, sở dĩ các em không được phát triển về mọi phương diện là tại thiếu hoàn cảnh sinh hoạt và vấn đề chính yếu là tại các em thiếu người hướng dẫn...

Chúng tôi lắng nghe và đều suy gẫm về tuổi thơ. Phải, tâm hồn tuổi

thiếu nhi /4

thơ rất đẹp, rất trong sáng và khả năng rất dồi dào; chẳng qua thiếu người hướng dẫn... Sau đó anh Nhật Tiến còn vạch rõ sự nguy hiểm, về những sách báo nhảm nhí hiện nay đối với tuổi thơ, và cuối cùng đưa đến một kết luận :

«Ước vọng của tuần báo **Thiếu Nhi** là trở thành một cơ quan vận động cho một ngàn gọi là **ĐẠI HỘI THIẾU NHỊ TOÀN QUỐC**. Trong ngày đó, tất cả **Thiếu Nhi V.N.** sẽ qui tụ về một nơi để

sinh hoạt, dựng trại, gặp gỡ cảm thông và đề thi đua qua những giải, văn, thơ, nhạc, kịch, họa do thiếu nhi sáng tác và trình bày. Ngoài ra trong ngày đó, cũng có những giải thưởng **Thiếu Nhi** ngoạn nhất trong năm, can đảm nhất trong năm, chăm chỉ nhất trong năm, giúp ích nhiều nhất trong năm v.v. Nuôi dưỡng và phát triển được sinh hoạt ấy trên toàn quốc, thể hệ **T.N** sẽ rầy nở hơn nhiều về mọi phương diện...»

Khi anh **N.T.** dứt lời mọi người đồng loạt mở một tràng pháo tay vang rền, những ánh mắt rạng ngời hy vọng diềm trên môi một nụ cười thân ái, thương yêu.

Sau những tiếng ca vui tươi dần dần tắt, anh Nhật Tiến thay mặt tòa soạn công bố kết quả cuộc thi văn chương viết về «**Gia đình mến yêu**.» Trước khi phát giải, anh Nhật Tiến trình bày rõ về những ưu khuyết điểm của cuộc thi đợt một và chỉ dẫn một vài kinh nghiệm viết văn. Những khuôn mặt say sưa, những ánh mắt tin tưởng, thích thú theo dõi lời chỉ bảo của bậc đàn anh, đem kinh nghiệm quý báu ấy áp dụng vào khả năng của mình, hầu mong chiếm giải vào đợt thi sau. Nhìn những khuôn mặt say mê hăng hái ấy, tôi không khỏi xúc động và khẽ mỉm cười nhẹ nhàng...

Chủ nhiệm **NGUYỄN HÙNG TRƯỞNG** trao tặng phần thưởng cuộc thi sáng tác văn chương đợt I.

Sau đó, tới màn phát giải thưởng. Những giải này do bác chủ nhiệm; nhà văn Minh Quân, quý vị phụ huynh... trao tặng và khuyến khích. Từng khuôn mặt thơ ngây, sung sướng pha lẫn vẻ thẹn thò đáng yêu lên lãnh giải trước những tràng pháo tay rộn ràng vui hơn pháo Tết. Tiếc rằng có vài bạn ở xa hoặc bận việc không thể tới tham dự, nên tòa soạn phải cử người đại diện lãnh giải và sẽ chuyển về tới tận tay các bạn đó sau. Sự vắng mặt này cũng đã khiến cho các thiếu nhi lấy làm tiếc là không được nhận diện dung nhan của các cây bút tài ba ấy.

Để làm cho không khí được tươi mát hơn, nhạc sĩ Phạm Đức Huyền lại giúp chúng tôi ca vang. Tay hòa điệu, chân nhịp nhàng, mặt vui tươi, mắt ngời sáng, miệng mở rộng chúng tôi đồng ca vang vui vẻ, ca vang cho sức sống vươn lên, cho đời mỗi hồng thắm. Cả một thời gian và không gian vụt sống động lên, rộn ràng lên và mở rộng một niềm vui mệnh mang, bất ngất...

KHẢ NĂNG BẤT NGỜ

Rồi một màn vũ giúp vui thêm được tiếp nối. Màn vũ này do thí sinh ti hơn của vườn hồng là Ca Dao sáng tác vũ điệu, theo bài «Vùng hoa thắm» của anh Huyền và do hai cô bé thí sinh Cỏ Mây và Châu Ly trình diễn. Hai thiếu nhi này còn nhỏ nên tài năng không thể sánh bằng người lớn, nhưng với tinh thần thiện chí đóng góp và sự bạo dạn của hai em đã làm cho bầu không khí được thêm vui và đã chứng minh cụ thể lời nói của anh Nhật Tiến vừa qua là Thiếu Nhi tuy nhỏ nhưng có những «khả năng bất ngờ». Và một tràng pháo tay nổi lên thật rộn rã trước những nụ cười xinh tươi, khi hai thí sinh ti hơn cúi đầu chào chấm dứt màn vũ.

HAI THẾ HỆ, 68 NĂM CÁCH BIỆT

Kịp lúc thiếu nhi niên trưởng tới nơi, thế là sự vui vẻ, cảm động càng thêm nhiều. Theo lời giới thiệu của anh Nhật Tiến chúng tôi được biết niên trưởng của gia đình T.N là cụ Đỗ Ngọc Hồ năm nay đã được bảy mươi một tuổi, cụ là người VN đầu tiên khai thác mỏ than Cái Lân Hòa

Niên Trưởng Gia Đình Thiếu Nhi, Cụ Đỗ Ngọc Hồ sinh năm 1901 đang phát biểu cảm tưởng về tuần báo T.N và nêu lý do tại sao cụ gia nhập gia đình Thiếu Nhi,

Gay cạnh tranh với người Pháp ở Bắc Việt. Cụ niên trưởng Đỗ Ngọc Hồ của gia đình chúng ta sau khi được giới thiệu, cụ xin ngỏ lời đôi chút với các thiếu nhi. Bằng một giọng cảm động già nua, cụ đã giải thích cho chúng tôi biết vì sao cụ lại vào gia đình Thiếu Nhi và cảm tưởng của cụ về tờ báo này. Theo cụ thì báo Thiếu Nhi là một tờ báo rất bổ ích cho tuổi thơ, một tờ báo mà cụ đã theo dõi từ số đầu tới số 51 một cách say mê và thích thú. Cũng theo ý cụ thì khi đọc Thiếu Nhi, không nên đọc lướt qua mà phải đọc thật kỹ mới có thể phân tích các điều hay,

sự bổ ích. Cảm động nhất là khi cụ cho biết nguyên nhân tại sao cụ vào gia đình. Cụ nói: «Sở dĩ tôi vào gia đình là vì muốn cho các em khỏi có mặc cảm là chỉ có ít người lớn chú ý đến các em thôi, là vì tôi muốn cho gia đình của chúng ta có cả già lẫn trẻ, thiếu nhi già và thiếu nhi trẻ tuy tuổi tác cách biệt nhưng tinh thần hằng say giúp ích xứ sở thì luôn luôn gặp gỡ hòa đồng».

Khi cụ dứt lời, pháo tay lại nổi lên rộn rã. Trên những khuôn mặt thơ ngây hiện rõ đậm đà một niềm xúc động vô biên, một niềm vui rộn ràng, khi thấy vẫn có vị lớn tuổi biết lo lắng cho tương lai tuổi thơ, đã chăm sóc tuổi thơ một cách nhiệt thành và chân thật. Riêng tôi, tôi lịm cả người đi vì sung sướng, vì cảm động quá mãnh liệt. Để cảm ơn thịnh tình của vị niên trưởng, bác chủ nhiệm đứng lên ngỏ lời cảm tạ và trao tặng cụ niên trưởng một món quà nho nhỏ kỷ niệm. Hai ánh mắt già dặn cùng nhìn nhau cảm xúc, vui mừng, hai bàn tay cùng xiết chặt thương yêu...

Ế ÍCH LÀ UNG

Sau đó anh Nhật Tiến giới thiệu tới vị niên út trong gia đình, một tràng pháo tay lại nổi lên. Đó là em Vũ Ngọc Quang bút hiệu Cu Ti, sinh năm 1968.

Nhạc sĩ PHẠM ĐỨC HUYỀN, Niên trưởng gia đình T.N ĐỖ NGỌC HỒ và chị NHẬT TIẾN đang vỗ tay đồng ca bài Đường Xa cùng với các em

Đề không khí thêm phần vui tươi anh NT đưa ra ba câu hỏi đề phỏng vấn niên út. Tươi cười anh hỏi câu hỏi thứ nhất: *Tại sao em gia nhập gia đình Thiếu Nhi?* Thì vì bé còn nhỏ nên nói nhỏ và ngọng, chị N.T phải ghé sát tai vào mồm bé, và cười vui chị lặp lại lời bé:

— Tại bố biếu!

Cả phòng vụt cười to vui vẻ và vỗ tay thật mạnh. Tươi cười vẫn nở, anh N.T hỏi tiếp câu thứ hai: *Thế em thích mục gì trong báo Thiếu Nhi nhất?* Niên út ghé mồm vào tai chị N.T trả lời: — Bé thích cái bia.

Chúng tôi lại cười vang vui vẻ. Cố nén cười đề hỏi câu cuối cùng, anh Nhật Tiến nắm chặt lấy Mi cơ rỏ: *À, bia báo gồm có hai mặt, mặt trước và mặt lưng, em thích mặt nào?* Chị Nhật Tiến lắng nghe bé trả lời rồi nói lại với giọng ngọng ngọng: *Éch la trung.* Tất cả chúng tôi đều cười to, tiếng cười pha lẫn triu mến và thương yêu nghe dễ thương chỉ lạ! Sau đó niên Út cũng được một gói quà kỷ niệm.

Rồi chúng tôi lại ca vang. Nhạc vui tươi ca vang trời. «là là là...» như những tiếng chim hót trong một mùa xuân tung bừng rộn rã. Cảm động nhất là vị niên trưởng cũng lên hát, tiếng già nua chậm chạp tiếng vỗ tay yếu ớt nhưng nghe như trong âm thanh có muôn ngàn lời rộn rã, thúc dục của một thế hệ đã qua đang thúc đẩy thế hệ đi sau tiến tới.

Chủ biên NHẬT TIẾN đang điều khiển cuộc rút số có 3 hàng đơn vị, chục và trăm do 3 em Thiếu Nhi bốc số.

MÀN XÒ SỐ ĐẦY HÀO HỨNG

Sau khi đã hạ hê qua màn ca hát, chương trình được liên tục với màn xò số. Đây mới là lúc vui tươi nhất, sống động nhất và ồn ào nhất. Anh Nhật Tiến cho biết phiếu ghi tên đeo túi của mọi người đều có một số, đề ai cũng tham dự được cuộc xò số. Cuộc xò số này do ba em thiếu nhi lên bốc số gồm các hàng đơn vị, chục và trăm, sau khi bốc thăm sẽ đem ba số ghép lại để lấy một số kết quả. Đặc biệt là ai trúng số theo lệ sẽ phải mở ngay món quà được thưởng và sử dụng ngay tại chỗ.

Rồi cuộc xò số được tiến hành. Lô thứ nhất, một thiếu nhi trai tên là Tài trúng số, em được thưởng một món quà bọc giấy lớn và theo lệ em phải mở món quà ngay tại chỗ.

sử dụng ngay tại chỗ. Tinh thần hào hứng đã dâng quá cao đến nỗi một số người đứng hẳn lên để xem cho rõ. Sự hồi hộp rồi cũng qua đi, lô thứ nhất là một cái phao dù màu đẹp đẽ. Anh Nhật Tiến tươi cười giờ cao cái phao lên hỏi: đồ quý vị đây là vật gì? Tất cả đều vui vẻ trả lời là cái phao. Nhưng Nhật Tiến khẽ lắc đầu tươi cười: «dạ, quý vị cho là cái phao nhưng tòa soạn chúng tôi thì cho đó là một cái vòng cổ. Và thưa quý vị tôi xin đeo vào cổ em trúng số, và xin em đeo luôn cho tới lúc bế mạc». Rồi anh vui vẻ quàng vào cổ Tài, tất cả đều cười lớn sự thích thú dâng lên tràn ngập những tâm hồn trong sáng.

Lô thứ hai, lô thứ ba, mang tới những nụ cười liên miên tiếp nối.

Em Phương Đông góp vui bằng một bản đơn ca thiếu nhi /6

Màn vũ của 2 Em Rong Hồng và Châu Ly — Vũ điệu do Ca Dao sáng tác.

Em Nguyễn hùng Tiến được lô trúng tập bèn thảo của Nguyễn hùng Trương, Nhật Tiến, Văn Việt, và Đỗ phương Khanh.

Tôi muốn cái không khí ấy cứ kéo dài bất tận không bao giờ dứt để tâm hồn tôi bay bổng lên cao, lòng tôi ấm lại theo những nụ cười...

— Lô thứ nhì là một cái mũ nan.

— Lô thứ ba là một gói xì mụi, người trúng giải phải mở ra nhón một viên ăn tại chỗ, làm cả hội trường nhều nước miếng.

— Lô thứ tư là một cái yếm dãi, một cái núm vú và phải hát tặng khán giả một bài. Cô Phương Dung đã phải hát lại còn bắt người ta đeo yếm dãi vô cổ lại lòn ten cái núm vú, tòa soạn ác quá trời. Ấy vậy mà P.D vẫn làm tròn phận sự, đủ biết tinh thần hòa đồng thân mật đáng qui biết bao.

— Lô thứ năm là một con Búp bê. Vị phụ huynh bạn com-lê ở hàng ghế đầu trúng giải phải biểu diễn một màn ru em làm khán giả cười tưởng vỡ hội trường.

— Lô thứ sáu là tác phẩm Chim Hót Trong Lồng đóng bìa da, mạ chữ vàng, do anh Nhật Tiến tặng.

— Lô thứ bảy là một xấp bản thảo viết tay của Nguyễn Hùng Trương, Nhật Tiến, Văn Việt và Đỗ Phương Khanh.

Và sau cùng là lô độc đắc, lô này em Nguyễn Thanh Xuân được trúng và được họa sĩ Vi Vi tài ba của chúng ta vẽ ngay tại chỗ chân dung để bức họa này sẽ in trên bìa số 54.

HAI MÀN BẤT NGỜ

Bất ngờ, anh N.T kéo Uyên thủy Phương và Lê Trung tới, bảo tôi theo hai Thiếu Nhi này lên hát mấy bài trong khi chờ đợi chú Vịt Mò sửa lại phim ảnh. Vì quá bất ngờ chúng tôi chẳng kịp chuẩn bị, tiện tay cầm hai bản «Đầy vườn hồng» và «Bài ca hợp đoàn» của Thụy Phương, chúng tôi cùng nhau hát. Tiếng hát chưa chuẩn bị nên chẳng mấy hay ho, nhưng với tình anh em một nhà nên chẳng những chúng tôi không bị chê mà còn được vỗ tay tán thưởng. Tôi thấy tâm hồn càng trở nên ấm áp trong niềm vui cảm xúc...

Rồi cũng trong không khí vui tươi đó, chờ đợi đó, một thiếu nhi (tôi quên tên rồi) lên làm ảo thuật. Thật là hay, với một lá bài mà em đã dựng đứng được một ly thủy tinh mà không đổ. Và với bàn tay

Họa sĩ VI VI tặc họa tại chỗ chân dung em NGUYỄN THANH XUÂN. Bức hình được in ở bìa báo số này.

không em đã cắt được một trái chuối ra từng mảnh nhỏ mà không bị đứt vỏ ngoài. Sự thích thú dâng lên, chúng tôi cười tươi và đễng loạt vỗ tay vang rền. Anh Nhật Tiến cho biết muốn rõ bí quyết hãy theo dõi mục ảo thuật sẽ đăng trên T.N.

MÀN ĐƯỢC CHỜ ĐỢI: CHIẾU PHIM

Rồi phim ảnh do chú Vịt Mò phụ trách được chiếu lên, chúng tôi im lặng theo dõi. Với phim khôi hài của Laurel Hardy, của Charlot... Chú Vịt Mò đã đem lại cho chúng tôi một nụ cười thích thú dài lâu. Thích thú đến nỗi một số thiếu nhi reo hò hồn nhiên và đứng hân dẩy, khiến những người đằng sau nom không thấy kêu ca quá trời. Chị N.T. dịu giọng yêu cầu tất cả ngồi xuống. Ai nấy đều vui vẻ tuân lời. Được vài phim thấy trời đã trưa chị N.T hỏi lớn các em có thích xem phim nữa không? « tất cả đều reo lớn: « thích chị, nữa chị» chú Vịt Mò cười vui được dịp chiếu thật hăng và càng làm tăng thêm những nụ cười vui vẻ. Tôi coi phim, nhưng tôi cũng ngắm tất cả mọi người từ khuôn mặt trong sáng đến nụ cười thắm tươi, để ghi mãi vào tâm khảm tôi một hình ảnh vui tươi quý báu của một thời thơ ấu. Hình ảnh đó sẽ chẳng bao giờ tàn... Gần 12 giờ, nhận thấy cuộc vui cũng đã kéo dài chú N.T tuyên bố bế mạc. Và chúng tôi cùng nhau ca vang bài « Thiếu Nhi

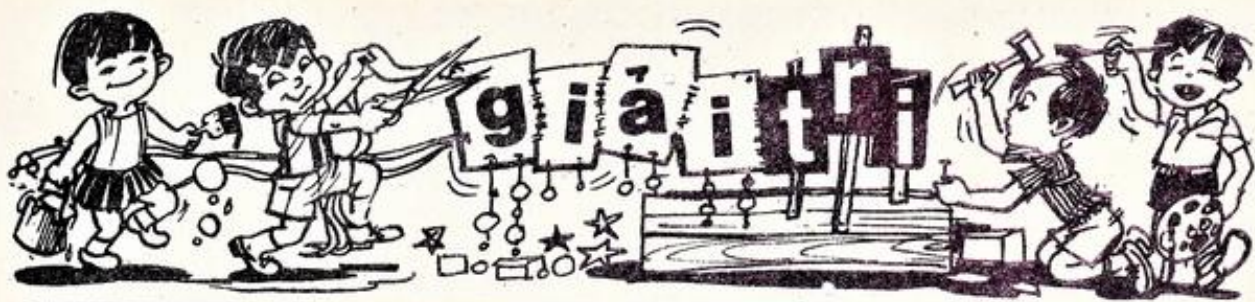
Việt Nam » trước khi tạm biệt. Những khuôn mặt trong sáng hồn nhiên, những ánh mắt rạng ngời tin tưởng, những đôi môi hồng thắm thiết tha hòa với tiếng ca vui tươi cao vút mát rượi cả hồn người khiến tôi bằng khuôn mơ màng...

Những cánh chim bé nhỏ cùng nhau bay tăn mác ra đường, bay cao vút trên nền trời xanh thẳm, dưới cơn gió mát lồng lộng và dưới ánh nắng mặt trời vui tươi, huy hoàng và rực rỡ...

Ước mong ngày vui sẽ trở lại như thế mãi trong suốt cuộc đời niên thiếu của chúng ta.

MAI-HOẠT
(Đêm: 13-8-1972)

thiếu nhi / 7

Ô CHỮ QUÀ SINH NHẬT

TRẦN LINH NGÀ

NGANG :

- A— Tên húy của vị vua đầu tiên nhà Trần (viết tắt) — Anh.
B— Con sông bồi đắp bình nguyên Bắc phần (viết tắt) — Đâu văn.
C— IU — Một la mã
D— Chỗ đất thất lại, hai bên có biển ép vào.
E— Đứa con nhỏ nhất trong nhà.
G— Tên của La Sơn Phu Tử (v.t) — Một gậy — TB — Tê — Bò con.
H— Trả lại — Ảnh chụp — Ngại.
I— Ngắt, bẻ (viết ngược) — Vỗ về người gặp tai nạn đang buồn nản — Hát.

- K— Cha của Nguyễn Trãi (v.t) — Mặt trời — A.
1— Tờ báo của chúng ta.
2— Giống vật loài gặm nhấm đuôi dài — Môn chính của bạn B.
3— Trộn lại với nhau (viết ngược)
4— Ăn loét — Ca.
5— Con vật tương cận với hươu — Phần ở giữa và lớn nhất của cây
6— Đau ốm.
7— Một phần hai.
8— Phần mềm bao bọc chung quanh xương do nhiều thớ nhỏ hợp thành.
9— Tiếng thần dân gọi vua khi phải tâu điều gì.

ĐỐ VUI

- 1/ Một cây mà có năm cành
Nhúng nước thì héo đi dành
thì tươi
ĐỐ LÀ CÁI GÌ?

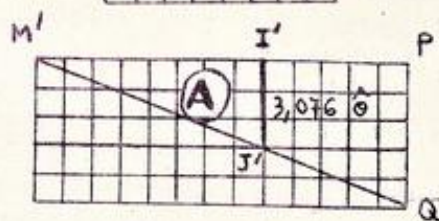
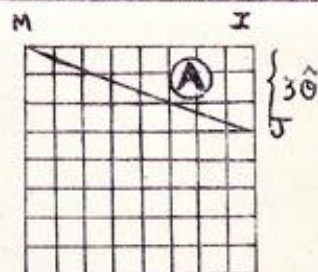
- 2/ Mẹ có cánh mẹ chẳng biết bay
Con không cánh con bay vù vù
Mẹ ngồi ở chốn phong du
Con bay vù vù, mẹ chẳng biết
đâu
ĐỐ LÀ CON GÌ?

(xem trả lời trang 31)

thiều nhi/8

Trả lời đố vui kỳ trước

Đường chéo của hình chữ nhật không đi qua trùng điểm I nên hình A không trùng với A'. Nếu dùng tam giác đồng dạng để chứng minh ta sẽ có:

$$\frac{I'J'}{PQ} = \frac{M'I'}{M'P} = \frac{8}{13}$$

$$\frac{I'J'}{5} = \frac{8}{13} \rightarrow I'J' = \frac{5 \times 8}{13} = 3,076$$

Vậy IJ = 3 6, I'J' = 3,076 6, hai hình không chồng khít lên nhau được.

ĐỐ VUI KỲ NÀY

Đổ nước vô một cái đĩa, thả một đồng tiền vô đĩa. Đố bạn làm thế nào lấy được đồng tiền ra mà tay không bị ướt. (Phải dùng tay lấy, không được dùng dụng cụ để gắp ra).

(Xem trả lời kỳ sau)

TRÌNH DIỄN

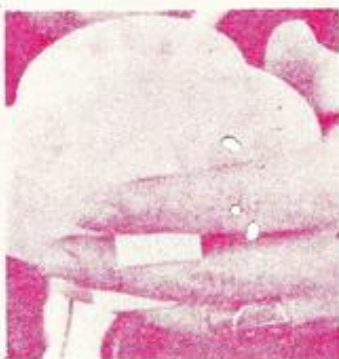

(1)

(2)

GIẢI THÍCH

(3)

(4)

(5)

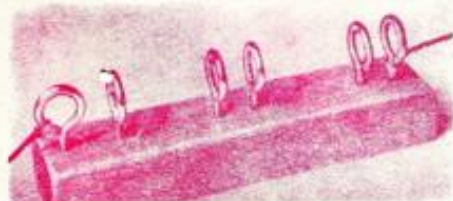
TÁCH CÀ PHÊ KỶ DỊ

Bạn giờ lên trước khán giả và tách cà phê đây. Sau đó, bạn bỏ 1 viên đường vào (h.1). Lạ thay, viên đường không nằm trong ly mà lại rơi xuống đất như không có vật gì cản trở vậy (h.2). Bạn tiếp tục bỏ viên đường thứ 2 vào. Và viên đường này cũng cùng số phận như viên trước. Tại sao vậy?

GIẢI THÍCH :

Thực ra, trong bàn tay cầm ly của bạn, bạn đã kẹp 2 viên đường ở đáy ly trước rồi (h.3). Khi bạn bỏ viên đường thứ 1 vào ly thì đồng thời bạn thả lỏng một ngón tay ra, như thế viên đường sẽ rơi xuống đất, và khán giả có cảm tưởng như viên đường từ trên rớt xuống vậy (h.4). Viên thứ 2 bạn cũng làm những động tác y như viên đầu (h.5).

(Phỏng theo Kassagi)

← CÀI GIÁ ĐỂ PIN

Pin chạy radio phải cho vào trong máy, nhiều khi không xài, quên bẵng đi khiến bị chầy ra làm hư máy. Các em có thể làm một cái giá để pin ở bên ngoài bằng những dụng cụ rất giản dị: 1 miếng gỗ, vài cái đinh khuy cỡ lớn để cực pin chui lọt. Gắn đinh khuy lên gỗ, như trong hình. Thế là các em toại nguyện, khi không xài, pin để lâu cũng không làm hư máy.

HẠ ĐẾN

Ve sầu trời tiếng oanh
Phượng thăm nở trên cành
Báo tin mùa hạ đến
Mùa hạ của tuổi xanh

ĐỨC LINH

Tình bạn là một giao kèo trong đó chúng ta cam kết giúp các việc vặt cho một người để họ giúp lại ta trong các việc lớn.

MONTESQUIEU
thiều nhi/9

BAMBI

◆ NHỊ HÀ

Buổi sáng mùa xuân êm đềm. Trong khu rừng yên tĩnh, một chú nai con xinh xắn thơ thẩn bên gốc cây trám. Chú cảm thấy một sự thay đổi diệu kỳ sau những tháng lạnh cắt da. Chú nhìn quanh, ô! Cảnh lá xum xuê nhún nhảy dưới làn gió nhẹ và dưới chân chú, thảm cỏ xanh mướt êm ái lơ thơ những cành hoa đại tươi tắn khác với lúc trước, từng luồng gió rét buốt rú gào, cây trơ cành trụi lá và bầu trời u ám lạnh lẽo. Bây giờ chú vui vẻ và thấy vạn vật cũng tươi vui, tuy chú không hiểu gì cả. Chú định là sẽ hỏi người bạn nào mà chú gặp trước tiên trong buổi sáng nay.

Chú nai con tung tăng bước và ngắm xem phong cảnh. Thình thoảng chú ngừng lại, ngửi một bông hoa hay nhai một búp lá non. Chú lắng tai nghe một điệu nhạc líu lo văng từ trên cành cao. Ngước mắt lên, chú tìm kiếm xem ai đã hát; à thì ra đó là một con chim chích chòe. Chú kêu to:

— Chích chòe ơi, cho em hỏi cái này nhé. Tiếng hát ngưng bật. Chích chòe nghiêng đầu nhìn xuống:

— Ủa, ai đó? A! Bambi đó hả? (Bambi là tên của chú nai con). Chuyện gì em cứ hỏi, chích sẽ giải đáp cho.

Bambi đem điều thắc mắc khi này ra hỏi:

— Thưa chích, em không hiểu vì sao mấy hôm nay cảnh vật vui vẻ, tươi tắn mà những tháng kia thì trái ngược lại?

— À cái đó dễ hiểu lắm em ạ. Đây nhé, một năm có bốn mùa: xuân, hạ, thu, đông. Mùa xuân cây cỏ tươi tốt, mùa hạ nóng bức, mùa thu lá rụng mưa bay, mùa đông rét mướt...

Chích chòe chưa nói hết câu thì Bambi đã ngắt lời:

thieu nhi/10

— Và bây giờ là mùa xuân còn lúc trước là mùa đông phải không, em hiểu rồi chích ơi!

Chích chòe cười tươi:

— Em thông minh lắm, đúng rồi đó. Mùa xuân ai nấy ca hát đón mừng nắng ấm. Đề chích hát thưởng em một bài ca nhé!

Bambi ngoan ngoãn nằm xuống cỏ nghe. Giọng hát thanh tao trời lên. Dứt bài Bambi nhồm dậy bảo chích chòe:

— Chích hát hay ghê, em cảm ơn chích. Thôi chào chích, em còn đi thăm các bạn khác nữa.

— Ồ, chào em. Chúc em vui vẻ trong mùa xuân và luôn luôn dễ thương.

— Em chúc chích giữ mãi giọng hát trong trẻo, thôi em đi nghe.

Bambi lững thững đi dạo trong rừng. Gặp một chàng sóc, chú ngừng lại trò chuyện vài phút rồi lại đi. Mấy chích chim sâu nhảy nhót trên cây vui tươi. Bướm bay lượn chấp chờn quanh mấy khóm bông. Một nàng bướm trắng đậu trên đuôi của Bambi, chú ta lúc lắc cái đuôi cho bướm sợ chơi. Nàng bướm còn đậu hồi lâu nữa mới chịu bay đi chỗ khác. Chú nai con thấy lòng thơ thới và sung sướng trong cảnh xuân. Bỗng chú nghe thấy ồn ào trên cành cây nọ. Chú lần đến thì thấy một bọn hoàng oanh đang cãi nhau chích chòe. Chú lên tiếng:

— Chào các anh các chị; các anh chị nói về chuyện gì đó, có thể cho em nghe với được không?

Tất cả đều im lặng khi nghe Bambi hỏi. Một cô hoàng oanh nói:

— Chào Bambi, chúng tôi đang bàn về vụ Văn nghệ sẽ trình diễn sáng mai cho toàn thể thú vật trong khu rừng yêu mến của chúng ta xem và chung vui. Chúng tôi là ban tổ chức, chiều nay sẽ tập hợp những nhạc sĩ, ca sĩ, vũ công, vũ sư.v.v.. để tập dượt thêm lần nữa. Chúng tôi đang bàn cãi nhau về nơi lập sân khấu trình diễn đấy.

Một anh khác bảo:

— Tôi muốn lập sân khấu ở tại đây vừa mát mẻ vừa rộng thênh mà các anh ấy không chịu...

— Phải, không được — một anh có giọng ồm ồm nói — vì nơi đây nhiều cây cối, khán giả sẽ bị che lấp, khó nhìn thấy diễn viên cơ mà.

Chị kia lại hậm hực nói:

— Tôi đề nghị là lập ở gốc đa già bên bờ suối cho đẹp vậy mà họ cũng chẳng chịu, Bambi nghĩ coi...

Mấy cô cậu hoàng oanh khác ngắt lời ngay:

— Không được, nhất định là không, vài đứa trẻ khó dạy sẽ xuống tắm giỡn gây ồn ào.v.v..

Cả bọn nhao nhao lên, Bambi phải can ra:

— Thôi, thôi, em xin các anh chị đừng cãi nhau nữa. Em xin đề nghị...

Các con chim hoàng oanh lại nhốn nháo lên:

— Đâu đâu, cái gì em nói lạ lên.

— Bambi nói là phải hay rồi...

Chú nai con chậm rãi nói:

— Em thấy rằng khu đất gần

hang của gia đình thỏ rộng rãi, có cỏ xanh, cây cối ít mà đẹp đẽ, cảnh trí nên thơ. Và lại mình có thể mời gia đình thỏ trình diễn vài màn, có cái hang cũng đóng kịch được. Chung quanh đó lại có những phiến đá nhẵn, khán giả có thể ngồi xem dễ dàng. Được không các anh các chị ?!

— Đồng ý, đồng ý...

— Ở thế mà bọn mình quên mất nơi đó. Chú nhò này lại nhớ dai hơn mình !

Ban tổ chức văn nghệ cười ồ. Một chị hỏi :

— Sao Bambi biết rõ thế ?

— Tại vì em chơi thân với thỏ xám lắm, hay lại nhà nó chơi nên em mới nhớ rõ như vậy đó.

Một anh hoàng oanh la lên :

— Vậy thì phải cảm ơn Bambi và hát tặng Bambi một bản mới được.

Những người kia tán thành và cùng cất tiếng hòa ca một bài hát vui. Bambi thích chí lim dim đôi mắt. Thế là một buổi sáng nay chú được khen hai lần. Về nhà thế nào cũng khoe với ba má cho mà coi.

Thường thức xong bản nhạc, chú nói :

— Thôi em về nghe, trưa rồi sợ ba má trông.

Chị hoàng oanh nọ này giờ ít nói nhút, bỗng lên tiếng :

— À quên nữa, Bambi nhớ về nói lại với ba má, chị mời đi xem văn nghệ sáng mai nhé. Chào em.

Về tới nhà, trong lúc ăn cơm trưa Bambi khoe với ba má về hai lời khen ngợi của chích chòe và hoàng oanh Ba chú cười, xoa đầu chú. Chú nói tiếp :

— Ba má ơi, mấy chị hoàng oanh mời ba má sáng mai đi xem văn nghệ Mừng Xuân, ba má cho con đi với.

Má chú bằng lòng ngay.

Sau giấc ngủ trưa, Bambi lại đi chơi. Chú nai con đến thăm một chú thỏ lông xám, bạn của chú. Bambi đi đến khu đất sẽ lập sân khấu nơi gia đình thỏ ở. Chưa chi mà chú đã thấy từ xa thỏ xám chạy lại. Bambi cười :

— Chào bạn xám, đi chơi Bambi không ?

Thỏ xám vừa thỏ phi phò vừa đáp :

— Xám định tới rủ Bambi và cố

chạy thật nhanh thì đã thấy bờ rồi. Một quả «chờ» !

Đôi bạn nhỏ đi chậm chậm ra bãi cỏ xanh rộng rãi, xa xa vài cây thông rậm lá reo vi vu trong gió. Nắng trưa gay gắt chiếu. Thỏ xám bảo Bambi :

— Minh tới gốc cây nói chuyện cho mát, đợi hết nắng thì thi chạy đua, bồ chịu không ?

— Ha ha ! Vậy thì nhất rồi !

Dưới bóng cây mát rượi, thỏ và nai trò chuyện vui vẻ, hết chuyện này đến chuyện nọ, đến khi nắng dịu chiều tà mới đứng dậy. Cả hai phóng ra bãi cỏ thì chạy. Hai chú đứng thẳng hàng cạnh bụi hồng làm mức chạy và tít xa kia, vài đóa Bạch lan làm mức đến : một, hai, ba ! Nai phóng trước, thỏ chạy sau. Một lúc sau thỏ đã đi trước xa, Bambi tức mình vọt lẹ thêm, chỉ thấy vun vút một bóng mờ. Chú phóng qua những luống cỏ dài ngả nghiêng theo gió chiều.

Những bông hoa bé tí ti nằm rạp xuống như sợ chân Bambi đạp phải. Bambi không để ý đến điều đó, chỉ lo sợ mình thua thỏ Xám. A, kia kia thấp thoáng bụi lau trắng. Ha ha ! chú không thấy bóng dáng thỏ xám nơi đó, thế là chú thắng cuộc rồi, sát bụi lau rồi, gần thêm nữa, bỗng «uych» một cái, chú té đau điếng. Thì ra mãi mê chạy chú vấp phải một cục đá to mà không hay. Bambi nằm chổng giọng rên hừ hừ. Bỗng từ đâu thỏ Xám xuất hiện, Bambi giật mình nhòm dậy liền :

— Ủa, xám ở đâu ra vậy ? Bỏ mới chạy tới hả ?

Thỏ xám cười hi hi :

— Đâu không Bambi, xám tới đây từ lâu rồi, mười phút trước nữa là.

Chú nai con tuy nhút nhối đôi chân nhưng cũng làm bộ ngồi dậy cho đỡ «quê» và nói :

— Không đau gì cả, thua xám tức ghê, thôi chúng ta làm hòa nhau nhé !

Bambi ngược nhìn trời :

— Chết chưa ! trời bắt đầu tối rồi xám ơi ! Sợ về Ba má là quá !

Thỏ xám không nói một câu từ già, phóng thẳng về nhà. Còn mình Bambi, chú hơi sờ sợ. Trời xầm tối rồi, làm sao đây ? Chú cầm đầu chạy một mạch, tới khi ngừng lại chú hoang mang nhìn quanh. Nỗi sợ hãi xâm chiếm hồn chú, chú run rẩy đi trong bóng tối dày đặc. Chú đã quên đường về rồi. Làm sao bây giờ ? Chú lang thang, bỗng nghe tiếng kêu chỉ chít của loài chuột. Bambi nhìn xuống đất, chú thấy một bà chuột vừa ló đầu ra khỏi hang. Mừng rỡ quá, chú hỏi dồn dập :

— Bà chuột ơi, cháu lạc mất đường về rồi, bà làm ơn chỉ dùm. Cháu là Bambi đây, cháu sợ quá bà ơi !

Bà chuột ngừng đầu nhìn Bambi :

— Cháu đi đâu mà lạc đường vậy.

— Dạ thưa bà, cháu đi chơi với bạn mãi mãi đến khi trời tối cháu mới nhớ ra thì đã quên đường về vì tối quá cháu không nhớ rõ hướng nào. Xin bà giúp dùm.

— À, cháu cứ đi thẳng hoài tới một cây đa già thì quẹo sang trái rồi đi thẳng nữa, xong quanh qua phải

một quãng nữa là đến nơi gia đình nai của cháu ở đó. Thôi cháu về đi.

— Dạ, cháu cảm ơn bà lắm.

Nói xong Bambi đi ngay. Đến cây đa, chú thấy hơi sợ trong lòng và bước chậm lại. Bỗng một tiếng gầm vang lên làm Bambi giật mình, ngó đảo đảo xem ai đã gầm. Chú thấy một cặp mắt long lanh sáng quắc hiện ra sau lùm cây ở gốc đa và ẩn hiện sau đôi mắt sáng đó bóng một con hổ đang đứng. Đôi mắt ấy nhìn Bambi như muốn ăn tươi nuốt sống làm Bambi sợ quá, lùi dần lùi dần ra xa rồi đột nhiên chú co giò bỏ chạy một mạch. Khi mệt quá, chú ngừng lại thở thì thấy có hai bóng nai đang đi tới. Chú mừng quá chắc là ba má của chú đấy. Chú nhẩy cẫng lên ôm mẹ tíu tít. Mẹ chú mắng:

— Đi đâu mà không về làm cả nhà lo quẩn lên phải đi kiếm vậy?

Bambi thuật lại cuộc thi đua giữa chú và thỏ xám cùng chuyện nhờ bà chuột chỉ đường về và gặp hồ cho ba má nghe. Ba chú nghiêm nghị bảo:

— Nếu không có bà chuột thì làm sao về nhà được, may mà không bị ông cọp vồ nhờ nhanh chân chứ nếu chậm trễ là chết rồi, mai phải lại cảm ơn bà chuột nữa. Từ nay không được đi đâu cho ba má lo lắng, tìm kiếm như vậy nữa nghe chưa?

— Dạ, con xin hứa.

Bambi ngoan ngoãn theo cha về nhà, trong thâm tâm tự hứa sẽ không đại dốt như thế nữa. Chú đã sợ rồi. Tối hôm đó, Bambi bước vào đồng lá khô ẩm áp làm giường ngủ một giấc ngon lành giữa hai đấng sanh thành mà mơ thấy buổi văn nghệ mừng xuân sẽ trình diễn sáng mai mà chú và ba má sẽ đi xem...

NHỊ-HÀ

LỜI TRẺ NGHÈO

Chị ơi kia quả bóng hồng
Của ai vớt bỏ dưới dòng sông xanh
Đưa tay chị vớt cho nhanh
Đem về cho bé để dành mà chơi
Nhà nghèo — có bóng đủ rồi
Không cần búp bê không đòi xe tăng
Chị ơi hãy vớt cho nhanh...

HOÀI LINH VŨ
nhóm TTST (HÒA-LẠC)
GÒ CÔNG

thiếu nhi / 12

ĐOÁ HOA HỒNG CHO TÌNH BẠN

— Tình thâm giao giống như rượu
chát. Càng cữ xưa càng dịu ngọt

CICÉRON

Những ai khinh bỉ tình bạn đều là
những người có tâm hồn nghèo nàn.

ANDRÉ GIDE

Không giận bạn khi họ không nghe
lời khuyên của ta, là một bằng chứng
rõ ràng ta thích bạn hơn là sáng kiến
của ta

P.SOUPAULT

Có hề gì nhà cửa tôi chật chội,
miễn đó chứa đầy những bạn chân
thành.

SOCRATE

Tình bạn của thanh niên có thể nhiệt
thành nhưng rất hiếm khi bền lâu. Chỉ
có những cặp bạn thật già, thật cũ mới
đúng là kiểu mẫu cho tình bạn thực
sự thôi.

P.SOUPAULT

Cặp mắt của tình bạn rất ít khi
nhắm lại

VOLTAIRE

Làm ơn cho một người bạn thân
chính là giúp đỡ cho chính bản thân
mình.

PLAUTE

Ta phải yêu bạn bè vì các tật xấu
của họ hơn là vì các đức tính tốt.

P.SOUPAULT

Một tình bạn không trường tồn nổi
với những hành động đáng tội: không
phải là tình bạn.

E. A. CHARTIER

HOÀI LINH VŨ
HÒA LẠC (GHI)

— Mời ông mua một chiếc.
— Cảm ơn, tôi đang đeo một
cái rồi.

ĐÀ LẠT

Hai chữ Đà-Lạt là do phiên âm
tiếng Việt của chữ DALAT: chữ tắt
của câu châm ngôn, ghi trên chợ cũ
Đà-Lạt, thời tiền-chiến:

«Dat Aliis Laetitiā Aliis Tempe
rantiam».

Có nghĩa là: tặng cho người này
sự hân-hoan, người khác đời dào sức
khỏe.

HOÀI SƠN — (sưu-tầm)

GIÓ

Trong giờ Địa Lý, thầy giáo hỏi
trò A:

— Gió là gì?

— Dạ, gió là sự chuyển động của
không khí.

— Giỏi, nhưng tại sao không khí
lại chuyển động?

— Thưa, tại có gió ạ.

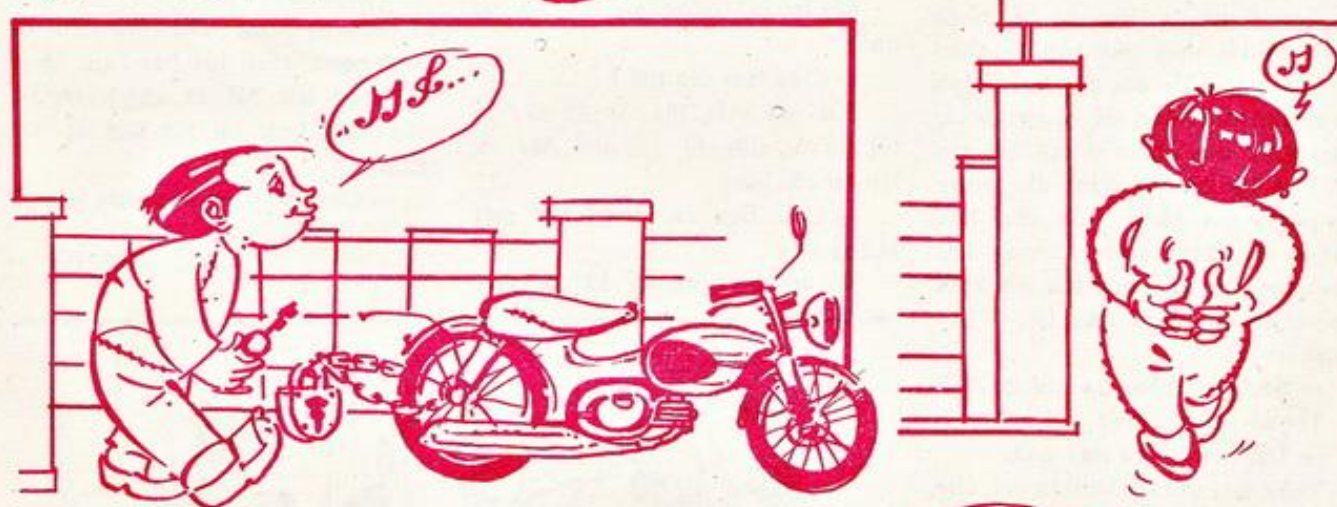
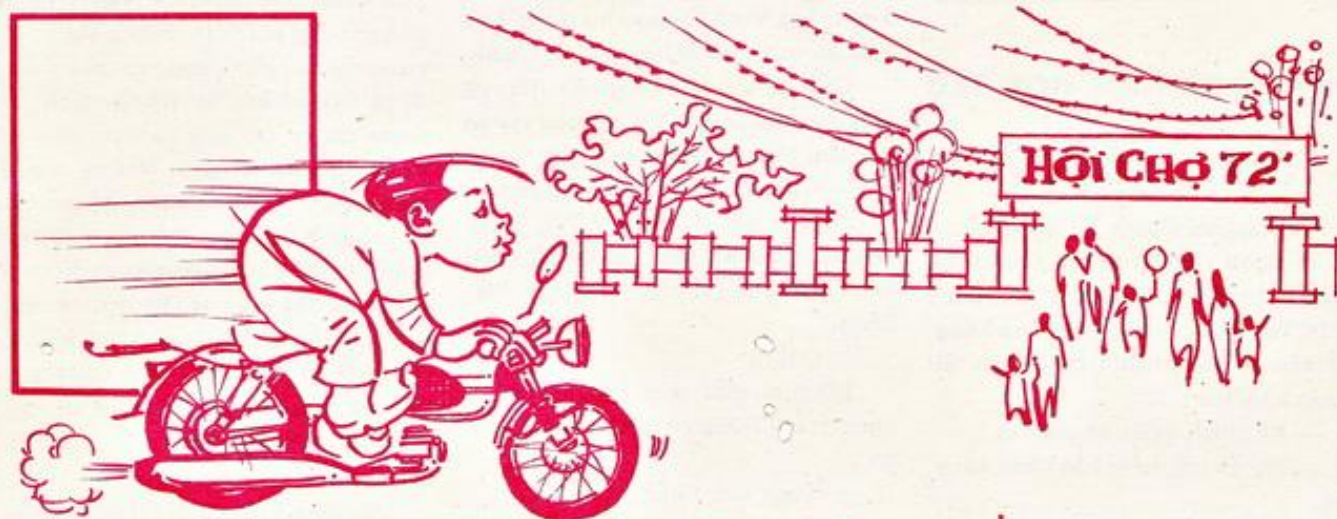
REISEN

QUA ỒNG KÍNH BÁC SAU RÂU

Tranh vui trọn kỳ của **NGUYỄN TÀI**

CUỘC THI

SÁNG TÁC

VIẾT VỀ KỶ NIỆM HỌC TRÒ

Sợ chích

Đang làm bài Chính Tả thì có tiếng xe đồ ngoài cổng trường, chúng tôi quay ra thì đó là một chiếc xe Hồng Thập Tự. Đang im lặng cả lớp bỗng trở nên ồn ào hai đứa ngồi sau tôi xì xào bàn tán:

— Xe chích ngừa đó mày ơi.

— Họ có ống tiêm bản bằng súng nữa.

Trong khi cả lớp có vẻ nhốn nháo thì tôi thấy bần rùn cả chân tay. Thầy bắt đầu đọc tiếp bài Chính Tả nhưng tôi không viết được gì cả, trang giấy ướt nhèm vì mồ hôi tay tôi. Vừa lúc đó ông giám thị bước vào phòng xin phép thầy cho học sinh ra sân chích ngừa. Trong khi mọi người ùn ùn đứng lên ra khỏi lớp thì tôi cố ngồi nán lại. Thầy bước lại hỏi:

— Sao em không ra chích đi?

Tôi ấp úng trả lời:

— Dạ... dạ... con mệt quá.

Thầy đưa tay lên sờ trán tôi, ông bảo:

— Trán mát thế này mà mệt cái gì?

Rồi thầy nắm lấy cánh tay tôi dắt ra, tôi chần chừ:

— Thôi! Em... em không chích đâu.

Thầy tôi lừ mắt lôi tôi khỏi lớp. Giữa sân trường học sinh bu quanh một cái bàn, ở đó có hai cô y tá (mà tôi cho là hai hung thần) đang sửa soạn kim và ống chích thủy tinh và thuốc men. Sau nửa tiếng đồng hồ,

CUỘC THI SÁNG TÁC

CUỘC THI SÁNG TÁC

các lớp đã chích xong chỉ còn lại lớp tôi, sắp đến phiên tôi, tôi dùn mấy đứa bạn chích trước, thằng Vinh cười có vẻ chế nhạo tôi:

— Mày sợ chích hả?

Tôi nhún vai khẽ trả lời:

— Sợ cái gì mà sợ.

Tuy nói thế, trong bụng tôi vẫn sợ, thằng Vinh chừng như hiểu ý tôi nên lại cười và giành chích trước.

Chết!!! kìa đã đến phiên tôi, cô y tá nắm cánh tay tôi và vén tay áo tôi lên, tôi nói không ra hơi:

— Cô... cô chích nhẹ nhẹ cho.

Cô y tá gạt đầu cười. Tôi quay đi nhắm mắt để khỏi nhìn cái mũi kim oan nghiệt cắm vào tay tôi. Bỗng...

— Oái!!!

Tôi mím môi cắn răng chảy cả nước mắt. Tiếng cô y tá trong mơ hồ:

— Xong rồi, khỏe chưa?

Rồi lại có tiếng mẹ tôi, lạ quá nhỉ?

— Con làm sao thế?

Tôi mở mắt, kìa có đủ cả; ba tôi mẹ tôi, anh chị tôi nữa. Mẹ tôi lặp lại câu hỏi:

— Con làm sao thế? Có mệt không?

Tôi ngượng ngùng kể lại giấc

mộng cho ba mẹ tôi nghe cả nhà liền cười ầm lên. Ba tôi giảng giải:

— Một con chuột chết bẹp ngoài đường là hàng triệu con vi trùng dịch hạch sẽ từ trong bụng nó chui ra. Và con sẽ bị nó tấn công rất nhanh chóng nếu con không có những quân lính đánh giặc cho con. Những quân lính của con chính là những thuốc sẽ được chích ngừa. Một xe bán nước đá có đầy những vi trùng dịch tả trong các ly mà con và bạn con đã và sẽ uống hàng ngày. Những con vi trùng quái gở đó sẽ vào cần làm ruột con rách ra nếu con không có những thuốc ngừa trong người con. Những vi trùng đậu mùa sẽ làm con rở mặt hoặc nặng hơn là chết nếu con không cấy những liều thuốc đề ngừa nó. Con đã hiểu chưa? Bây giờ còn sợ chích nữa không? Con trai của ba mà.

Và chiều hôm đó đến trường, tôi đã thấy xe Hồng Thập Tự đến đề chích ngừa như lời báo ban sáng. Tôi háng hái đòi ra chích trước, mấy thằng bạn tôi lấy làm lạ thì thầm:

— Chà!!! Thằng này hôm nay gờ ghê hé???

ĐỖ QUANG

— Tôi đã dặn trước là khi cô ta quét dọn thì đừng làm cô ấy quần chân mà.

HÃY ĐỀ TRÍ ÓC BẠN LÀM VIỆC

Đôi khi, trí óc các bạn làm việc quá nên đâm ra chán chường nóng nảy. Có thể là trí óc bạn làm nhiều việc không bổ ích, nên «nó» không chịu làm. Vậy, hôm nay, Vũ sẽ cho trí óc «nó» làm việc, và nó sẽ làm ngay. Vì vừa làm vừa giải trí cơ mà.

Có sáu cái bóng có động tác dưới đây, nhưng không có vật dụng. Vậy bạn mời trí óc hãy đoán thử xem mỗi cái bóng đó đang làm gì nhé. Tuy vậy, đỡ mệt cho nó, Vũ sẽ ghi chú nhiều động tác để các bạn có thể xem ghi chú mà đoán cho cái bóng đó nó đang làm cái... chi chi?

Đố các bạn, nhân vật (1) đang làm gì:

1) Đục tường 2) Thợ sơn 3) Thợ săn.

Nhân vật thứ (2): ?

1) Bơi lội 2) Thế dõ 3) Đang bay qua sào.

Nhân vật thứ (3): ?

1) Nhảy đầm 2) Lao công 3) khuấy hồ

Nhân vật thứ (4): ?

1) Quyền Anh 2) Sửa soạn nhảy sào 3) Chạy bộ

Nhân vật thứ (5): ?

1) Đấu bò 2) Leo thang 3) Bị đánh ngã.

Nhân vật thứ (6): ?

1) Nhảy qua chướng ngại vật 2) Bóng tròn 3) Bóng chuyền.

Bạn hãy đánh số 1 trong 3 cái ghi chú.

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

Nếu xem giải đáp bạn thấy được: 6 điểm thì bạn sắp làm nhà «thông thái» đấy. 4 điểm tương lai sẽ đậu Tú II. 2 điểm: Tương đối khá, sẽ đậu trường... làng năm thứ... 10. Và

nếu bạn không được điểm nào thì... lấy búa tời xới đưa cho bố, van nài bố đập dùm lên đầu một phát...

Giải đáp (xem trang 31)

mỗi bữa.

ĐỀ ỢT

Trong một bệnh viện nọ, bác sĩ hỏi một bệnh nhân:

— Nếu tôi cắt cái tai phải của anh thì sao?

— Thì tôi không nghe được.

— Còn nếu tôi cắt hết cả hai?

— Thì... tôi sẽ không thấy đường được.

— Sao vậy?

— Vì cái nón của tôi sẽ che xụp xuống mắt tôi.

— ??...

L.Đ.L (Gia Định)

DỌN DẸP

Sau khi dập tắt đám cháy, nhân viên cứu hỏa dọn vôi nước, dọn dẹp đồ nghề của họ. Một bà mẹ kể vào tai con nói:

— Thấy không con! chơi xong là họ dọn dẹp, cất đồ chơi đi!...

GIỚI THIỆU

Cô bé 5 tuổi dẫn bạn đi thăm nhà:

— Đây là phòng tao, bên kia là phòng chị tao, kế là phòng ba tao...

Vừa nói cô bé mở cửa phòng tắm, chỉ vào cái cân:

— Đây là chỗ má tao đo chân

ĐỖ PHƯƠNG KHANH phụ trách

suối mát

Thư của em N.T.N — Saigon

... Năm nay em 17 tuổi, học lớp 10, cao 1m 46 nặng 45 k, vì lùn nên mập coi không vẻ con gái tí nào. Ở trường thì bạn chọc ghẹo, về nhà các anh chị cũng chẳng thương. Đến rồi mẹ em cũng than: «Sao mày chả chịu cao, coi mấy anh chị mày đứa nào cũng cao ráo. Lùn xấu lắm con ơi».

Bị trêu cợt, em chỉ cười. Thấy thế, mọi người càng làm tới, riết rồi em bức mình phát khóc. Vì mặc cảm rằng mình xấu xí, chỉ làm trò cười cho mọi người, em hết sức chán nản, sự học cũng theo đó mà lùi dần. Khi ở Tiểu Học, không bao giờ em đứng dưới hạng năm. Vậy mà nay em chả bao giờ được xếp trên 30, em lại càng nản chí.

Chị ơi, chị cứu em đi, chị tìm xem có cách nào để em có thể cao lên thêm chừng 5 phân nữa cũng được, vì em học thấy nói là 20 tuổi mới hết cao. Em đã rán nhia ăn cho nó ốm bớt, bề ngang nhỏ lại, để bớt vẻ lùn mập, nhưng cũng

không có kết quả. Em khổ quá...

Ba em theo xưa, không cho em được mang loại quần áo nào khác ngoài áo dài trắng đi học và vài bộ đồ mặc nhà. Lâu lâu có bạn rủ đi chơi, thì em chỉ có áo dài trắng với phù hiệu, họ bảo rằng em khoe khoang vì trường em danh tiếng (TV), họ không hiểu rằng em không có đồ nào khác. Có khi họ lại bảo: «Thôi, hôm nay N. đừng mặc áo dài đồng phục, quá quá. Với lại N. thấp, mặc áo dài không đẹp». Những lúc đó em phải nói dối quanh co, rồi lại mặc cỡ với sự dối trá đó. Em hy vọng ở chị...

Trả lời: Trước hết, chị nói đề em mừng là em còn có thể cao được. Chủ nhật tới tòa soạn, chị sẽ chỉ em các cách tập thể thao làm cho bớt mập và cao lên, rồi khi đã bớt mập thì coi cũng có vẻ như cao hơn em ạ. Không bao giờ nên nản chí em nhé. Sự làm cho ốm bớt dễ dàng lắm, có nhiều cách làm cho ốm mà vẫn giữ được sức khỏe. Chớ có nghe xúi dục mà uống dấm, ăn chanh rất hại em ạ.

Chị đoán bạn và gia đình em không biết rằng khi vô tình đùa cợt về sự lùn mập của em, lại có thể làm cho em khổ tâm đến thế. Chứ nếu biết thì hẳn là các người đó không bao giờ làm vậy rồi. Phần lớn mọi người đều tốt, tiếc thay, nhiều khi chỉ vì không suy nghĩ một chút trước khi hành động, mà người ta trở thành ác độc em ạ. Chị ước mong các em nên lưu ý điều đó. Về vấn đề quần áo của em thì chị nghĩ rằng em đã có những người bạn kém tế nhị. Vào thời buổi khó khăn này,

biết bao nhiêu gia đình tan nát vì chiến cuộc, bao nhiêu người không nhà cửa đói rách lang thang, mất cha mất mẹ, ăn bữa sáng lo bữa tối, ba má em rán lo cho em được đủ phương tiện đi học là em đã may mắn hơn nhiều người rồi. Nếu gia đình em dư dả, dù có thể may mặc cho em thật nhiều, ba má em chắc cũng nghĩ tới biết bao nhiêu người cần giúp đỡ mà không nỡ xa xỉ. Còn nếu gia đình em chỉ vừa đủ chi tiêu, thì sự lo cho các con đi học cũng đã gay go, ba má em không thể may thêm đồ đi chơi nữa cũng là điều hợp lý. Còn đi học nên tập tính giản dị, ăn mặc gọn gàng sạch sẽ là tốt lắm rồi. Bạn em đã tới nhà em chơi, chắc phải đủ thông minh để hiểu hoàn cảnh của em. Nếu bạn em đã kém tế nhị như vậy, em nên nói thật với bạn là ba chỉ thích em giản dị trong chiếc áo dài trắng học trò mà thôi. Kiêu ngạo hay không thì xét ở cách cư xử chứ không phải ở sự đeo

huy hiệu của trường em. Càng ít áo quần càng ít ham muốn đi chơi để chưng diện, càng có lợi cho sự học. Chị có cậu em cứ mỗi khi bị xuống hạng trong lớp là cậu ta lại hốt trục dầu để khỏi đi chơi, thế là lại lên hạng vù vù. Đi chơi nhiều sẽ sao lãng sự học, em ạ. Nhất là sức học em hiện đang sút giảm. Đừng nghĩ rằng vì lùn mập, nên mặc cảm mà học kém. Học kém chính là vì em đi chơi đó em ạ. Bà Helen Keller mù câm điếc, mà nổi danh trên thế giới, Thiếu Nhi đã có thuật chuyện đời bà nơi số 32, hẳn là còn đáng buồn hơn em về thân phận mà Thượng Đế dành cho bà, phải không em gái.

Chị Đ.P.K

VƯỜN HỒNG * VƯỜN HỒNG * VƯỜN HỒNG * VƯỜN HỒNG * VƯỜN HỒNG

Dưa cải muối xối

Món dưa tốn ít tiền. Chiều đói, dân Vườn Hồng mò vào chạn, kiểm 1 chén cơm nguội ăn với dưa/nước mắm ớt, ngon và lên tinh thần lắm, có thể ra nhậu vài trăm cái ngon ơ, các em ạ.

Vật liệu :

- 1 ký rau dưa (rau cải già)
- 1 muổng canh đầy muối
- 1 muổng café đường
- 20 cọng hành lá.

Cách làm : Mua rau dưa lựa thứ không bầm dập, đem về tẽ ra từng lá, kỹ chỗ sát cuống cho hết đất bám, rửa sạch, rồi xắt dài bốn phân (nếu là loại cọng dầy, gọi là cải Tàu thì xắt dài một phân thôi).

Xong bỏ vào một cái thố hay cái lọ bằng nylon hoặc thủy tinh. Lấy 1 lít nước cho vào soong đun sôi nhắc ra ngoài, bỏ muối, đường, và thêm 1 lít nước lã vô quấy tan đều, rồi trút tất cả vào thố dưa. Xong rồi xắt hành dài bốn phân để vào, lấy cái đĩa nhỏ úp lên cho dưa ngập đều dưới nước. Nước ấm làm dưa mau ngấu, ăn mềm và giòn. Sau một ngày là dưa đã ăn được tuy hơi hăng, hai ngày sau dưa vàng rực ăn ngon lắm.

Sáng giờ có tí gì chưa?

Ăn bát cơm nguội với dưa cải ngừng.

ngon lắm đấy.

Chú ý : Sau khi đồ nước vào dưa các em hãy bỏ hành vì khi đó nước đã nguội bớt, đừng bỏ hành trước mà gặp nước nóng, hành tái đi, dưa dễ bị khú đó.

Chị ơi!

● **Chị ơi !** Sao em ư buồn ngủ lúc học bài quá.

— Thế thì em đi rửa mặt, xong rồi cầm sách vừa bước chậm chậm quanh phòng vừa học coi sao.

● **Chị ơi !** Em học lớp 10 mà cộng sô chợ cho má cứ bị sai hoài hà.

— Cách tốt nhất là giờ đầu cho má cốp một cái đầu điếng, đề em chú ý thì mới không bị sai nữa em ạ.

● **Chị ơi !** Sao em cứ muốn ăn quà tối ngày. Có hàng gì rao là em đã bắt thèm luôn vậy đó.

— Bữa cơm chính em ăn cho thật no, khát thì uống nước lọc liền một khi và không có tiền, trong túi là hết muốn ăn quà.

● **Chị ơi !** Từ ngày má sanh thằng Tư, má khi dễ em quá. Má bỏ bê em. Cả ngày má nựng nịu thằng

Tư không hà. Em buồn quá.

— Em ơi mấy năm trước, khi má sanh em, chị Hai em cũng đã nghĩ y như em bây giờ đó mà.

● **Chị ơi !** Sao bữa nào má cũng đem tàu vị yều ra ăn. Em ghét nó tẻ. Sao má không làm món ăn như trong sách dạy đó chị ?

— Tại má không muốn em ghét muối trắng đó mà cưng. Ăn thịt khó tiêu cưng à.

Chị MAI LOAN

Mẫu Thêu

UYÊN-MY (Đà Nẵng)

CHỊ HẢI

Ưu ái trao về chị Hải, ở tận
phương trời ầu: Thụy Sĩ

Bài chị Châu của Ka Bình
Phương đăng trong Thiếu Nhi số 49
làm tôi thấy buồn và nhớ chị tôi
hơn bao giờ hết. Chị Hải, một
người chị mà lúc mười mấy năm
trời tôi không biết thương yêu đề
rồi đây mỗi người một ngã, tôi mới
nuối tiếc.

Gần như tạo hóa không công bằng
với chị. Một người con gái đẹp
tuyệt, được nhiều anh xin làm quen
với đôi mắt thật xinh hàng mí cong
vút. Mà phải bị tật nguyền từ thuở
nhỏ (tật lớn tim). Với một số phận
không may, nên đôi mắt chị lúc nào
cũng buồn, thật buồn. Ấy thế, nên
chị lúc nào cũng cố gượng vui để
khỏi thấy đời mình héo hắt. Gần hai
năm nay vì sức khỏe chị quá kém,
nên ba má tôi không cho chị tiếp tục
đến trường. Lúc đầu, tôi thấy vui
vui vì được tự do đùa giỡn ở nhà
trường mà không một ai kèm chế.
Nhưng sau đó, tôi nghĩ lại: Vắng chị
rồi ngôi trường «ĐOÀN» thân yêu
này tôi sẽ cô đơn không ai giúp tôi
trong những bài toán khó, hoặc
những đề luận nan giải (vì chị học
cùng trường bằng lớp nhưng lại
xuất sắc hơn tôi nhiều, nhất là về
môn luận). Nhiều lúc tôi thấy chị
buồn có mặt cảm mình là tật nguyền
nên hay trốn lên lầu ngồi than thở
với hoa lá. Giọng nói chị đầy uất
nghẹn và buồn tủi. Tôi thấy thương
chị quá! Nhưng đôi khi chị chọc
làm tôi bực mình không kém, như
thấy tôi học thi vô Nông Lâm Súc
chị bảo:

Học chi nhiều mệt lắm, chị cho
bữa bồi đây. Nếu người ta hỏi về
cách trồng cây thì em viết như vậy:
Trước hết nhờ Tự Bát Giới làm cỏ
vì ông có bàn cào. Kế đó mượn Tam
Tạng sang Tây phương thỉnh hạt
giống, Sau cùng là nhờ Tề Thiên
Đại Thánh trông hộ... Vì chị chuyên
môn coi truyện Tàu, nên trước
những lời nói chơi ấy, tôi cũng không
lấy làm ngạc nhiên lắm! Tôi nhớ lại,
có một lần chị bắt tôi đi đồi sách,
vì đường xa và nắng nên tôi ngần
ngại, nhứt là những ngày đầu tuần
chị bắt tôi chạy mua Thiếu Nhi
muốn hực hơi. Nhưng nhớ lại, chỉ
còn hơn tuần nữa đây, là chị em tôi
thật sự xa nhau rồi, nên tôi ngoan
ngoãn vâng lời. Tôi phục tãi chịu
đau của chị quá! Nóng gần bốn
mươi độ mà chị vẫn tươi cười. Chị
hay chảy máu cam lắm, có lần ướm
cả gối và khăn tay. Vậy mà chị không
gọi ai cả, má tôi nghe chị trở mình
hoài nên qua xem, và la chị quá
trời. Sáng đến chị bảo tôi:

— Chịu khó gặt hộ chị cái khăn
Lương Sơn Bá.

Nói xong chị chia cái khăn máu
cho tôi. Tôi bảo:

— Em đâu phải là Chúc Anh Đài.

— Không phải em mới giặt, nếu
phải em cắt làm «kỹ nghệ» rồi.

Tôi càng viết về chị, là càng
thấy thương chị nhiều hơn. Ở nhà,
tuy chị được mệnh danh là «ăn ở
không», nhưng khi chị đi rồi, thì ba
chữ đó có tác dụng rất mạnh đối với
tôi. Bao nhiêu việc nhà đều đổ dồn
về tay tôi. Cách đây mấy tháng trong
 kỳ thi đệ nhứt vì bài vở nhiều nên
tôi chỉ lơ học không. Công việc nhà
được phó vào tay chị. Chị còn giúp
ích vào việc học của tôi nữa, như:
Viết công thức toán — phân đoạn
từng phần trong môn sử địa — cắt
từng miếng vải để tôi thêu trong kỳ
 thi nữ công.

Tuy tôi và chị không cùng chung
ý tưởng, không thân thiết với nhau
lắm. Nhưng kỷ niệm chị để lại cho
tôi thì kể không bao giờ hết.

Tôi còn nhớ rõ một buổi chiều
mà thư đến báo tin ngày xuất ngoại.

Ba tôi chỉ nói một câu:

— Cuối tháng này con Hải đi rồi.

Tôi bỗng thấy mình yếu ớt lạ
không đủ can đảm đọc lá thư kia, và
... hai hàng nước mắt chảy dài trên
 má. Tôi khóc lần này, không biết là
 lần thứ mấy cho cuộc chia ly của chị
 em tôi.

Ngày chị lên phi cơ để khởi hành
cho một chuyến đi — một chuyến
 đi không hẹn ngày về —. Chị cố
gượng cười không khóc, nhưng thấy
 tôi khóc quá chị cũng khóc theo.
 Tôi đưa cánh tay vỗ chào qua hai
 hàng nước mắt, mong ngày chị bình
 phục trở về. Tôi hứa là sẽ cố gắng
 học, để nơi phương trời Tây Âu đó
 chị được vui lòng, và con chim sắt
 từ từ chuyển động nó vô tình đưa
 người chị thân yêu tôi về phương
 trời xa lạ, mơ hồ tôi nghe bên tai
 những lời dặn dò khuyên bảo, niềm
 cô đơn thực sự trở về và chiếm cả
 hồn tôi...

Chị có tài viết văn dưới bút hiệu
Hoàng Hôn — Nguyễn Thị Hoàng
Hôn, và chị cho rằng đời mình như
 một buổi chiều sắp tắt. Riêng tôi thì
 ngược lại, tuy cũng có khiêu về văn
 chương, nhưng chưa bao giờ tôi
 viết.

Hôm nay, tôi viết bài này gởi
 đến cho chị trong nước mắt. Với
 ước mong rằng nơi phương trời Tây
 Âu xa vời đó, chị hiểu dùm tôi, một
 người em hay bất hòa. Chị đi rồi tôi
 lãnh phần trách nhiệm quá nặng nề.
 Nhưng dù thế nào tôi cũng xin làm
 hết và chờ đón ngày về huy hoàng của
 chị.

Một người em ở lại
NGUYỄN THỊ MINH

bướm TRONG VƯỜN

LỤC BÌNH

Cửu Long giòng sông xinh
Cỏ lăm lăm lục bình
Bồng bênh trên mặt nước
Thường đến lúc bình minh.
Bé yêu lục bình lăm
Mỗi ngày vẫn ra thăm
Và mong lục bình đến
Đến với bé quanh năm
Với sắc bông tím tím
Màu bình giống hoa sim
Mỗi khi lục bình đến
Bé cảm vui một niềm
Rồi một hôm buồn ghê
Nhìn mây trôi lê thê
Không còn thấy bình nữa
Bé đã rời bỏ quê
Bé đến nơi thị thành
Nơi rộn ràng âm thanh
Không còn nhớ bình nữa
Bông, lá bình tím xanh
Đề rồi đến hôm nay
Cũng ngồi trên sông này
Trong buổi chiều bóng mát
Chợt bình trôi đến đây!
Vội vớt bình lên tay
Bình bé quên bao ngày
Hôm nay tìm về bé...
... Bé nghe mắt mình cay...

NGUYỆT THU
(Mỹ Tho)

CỔ GIÁO EM

Ngày đó theo mẹ bước đến trường
Con đường xa lạ, lá rơi vương
Ngại ngần trước lớp em run sợ
Cô dẫn em vào trong lớp thương
Cô viết A, B tập vở lòng
Em ngồi nhăm đọc uốn môi cong
Chữ này cô viết sao xinh tề
Em học thuộc lòng cô chép xong
Lần đầu cô nắm vững tay em
Nét chữ run, run tập vở mềm
Sung sướng em cười bông hoa nụ
Xoa đầu cô bảo: gắng nghe em
Rồi cũng một lần em cách xa
Cô giáo năm xưa dạy quê nhà
Em nuôi ước mộng làm cô giáo
Đề nhớ hoài cô giáo thiết tha

TRỊNH-CÔNG-TRUYỀN

Bút nhóm: Sương-Đêm

TIẾNG MẸ HIỀN

Trăm lần mẹ nói lời tha thiết
Tình mẹ thương con tựa biển sông
Lòng con gợn sóng con thương mẹ
Mẹ buồn... con viết, đọc chưa thông
Êm ái bao nhiêu tiếng mẹ hiền
Ru hồn con trẻ mộng triển miên
Âm vang thanh thoát từng cung nhạc
Ôi! mẹ khác gì bao dáng tiên

QUỐC-GIANG

Bút nhóm: Sương-Đêm

NẮNG CHIỀU

Nắng chiều lờ lờ thướt tha
Nắng chiều như một bài ca êm đềm
Nắng chiều rơi chiếu qua rèm
Nắng chiều nhẹ nhẹ êm đềm như thơ
Đàn chim bé nhỏ thần thờ
Hót lên bản nhạc u ơ dịu hiền
Nắng chiều say giấc triển miên
Nắng chiều như ánh thần tiên nhạt
nhòa
Nắng chiều rơi chiếu vườn hoa
Tỏa ra hương sắc đậm đà tình thương
Nắng chiều nhẹ trải vương vương
Theo giòng nước chảy muôn phương
đập diu
Còn trùng trời giọng diu hiu
Như reo khúc nhạc «nắng chiều»
thiết tha

HÀN-GIANG

Bút nhóm: Sương-Đêm

ÁO TRẮNG NGÀY XƯA

Tà áo trắng đưa em vào giấc mộng
Tuổi hồn nhiên một thuở ướp môi
hồng
Mắt em xanh màu ngọc bích lung linh
Ngày tháng tám nghe buồn rất mênh
mông

Tà áo trắng đưa em vào tuổi nhỏ
Sợi tóc dài chứa đủ hết hương mơ
Em vô tư như ngàn bong bóng vỡ
Ngày cuối mặt nhìn em đáng ngây
thơ

Tà áo trắng đưa em vào thánh thiện
Ru em uống một giấc ngủ bình yên
Cộng cô hồng như đôi má em xinh
Ngày mở ngõ em đi vào kỷ niệm

Tà áo trắng đưa em và luyến nhớ
Tháng ngày xa một cõi của trời mơ
Mắt em buồn cho cây cỏ hồn quen
Ngày khép kín em nghe hồn vụn vỡ

ĐẶNG HOÀNG LAN
(G L)

TRƯỜNG CŨ

Tôi lặng nhìn ngôi trường kín cổng,
Sân mờ rêu nhạt bức tường long,
Dây bàn ghế mộc kê nghiêng ngả,
Đứng nơi đây tôi chợt ấm lòng.
Tôi nhớ bao nhiêu bóng học đường,
Chút tình lưu luyến hây còn vương,
Lòng tôi xao xuyến khi hồi tưởng,
Kỷ niệm hè qua dưới mái trường.

Hè 1972

Chiều ngự Linh
(Bút nhóm họ Chiều)

SƯU TÂM

GIỐNG CÁ KHỦNG KHIẾP

BARACUDA là tên của một giống cá gây không biết bao nhiêu là điều khủng khiếp cho đồng loại, nó phát xuất từ miền rừng sông AMAZONE ở Nam Mỹ. Thân thể chỉ bằng ngón tay cái nhưng mỗi lần di chuyển chúng đi thành đàn đến hàng triệu con. Đi đến đâu chúng gieo rắc mầm tang tóc đến đó không một giống cá nào có thể thoát khỏi nanh vuốt của chúng được. Đến như loài cá sấu là một loài hung dữ mà cũng không thoát khỏi chúng. Vì thế mỗi khúc sông chúng đi qua, thì đầy những bộ xương cá sấu hoặc hải mã bị chúng ăn thịt, đó là chưa kể hàng trăm giống cá khác bị chúng sát hại một cách tàn khốc chưa từng thấy.

KIỆN

Cũng tại miền rừng núi AMAZONE có một giống kiến rừng khủng khiếp không kém. Mỗi một đàn có tới hàng trăm triệu con, chúng đi thành hàng rộng vài trăm thước và dài đến mấy cây số! Chúng vượt qua tất cả những chướng ngại vật không một cái gì có thể cản trở được bước tiến của chúng. Chúng hung dữ đến nỗi các thú dữ như cọp, beo đều phải chạy trốn trước khi chúng đến, nhưng thường khó thoát khỏi nanh vuốt của lũ kiến này. Khi đàn kiến đi qua, mặt đất đã sạch cỏ, cây cối trơ trụi và những bộ xương thú nằm rải rác như một bãi tha ma.

GIỐNG MỰC LẠ

Giống mực PELAGIA NOETIN-LUCA sống thành đàn lớn ở Đại
thiên nhĩ/20

Tây Dương. Mỗi sợi râu của chúng dài đến 40 thước. Minh của chúng có chất lân tinh, ban đêm nó phản chiếu ánh sáng lóng lánh như những viên kim cương trông vô cùng rực rỡ.

MỖI PHÚT TRÊN THẾ GIỚI

Các nhà thống kê tính trung bình trên thế giới toàn thể nhân loại tiêu thụ.

- 600.000 tách cà phê.
- 3.000 kilo thuốc lá.
- 50.000 kilo thịt.
- 50.000 kilo muối.
- 50.000 cái trứng.
- 1.000.000 kilo đường.
- 375.000 kilo khoai tây.

và có :

- 3.500 vụ trộm.
- 115 vụ ám sát.

Đó là chỉ tính có một phút, nếu chúng ta nhân lên một ngày thì con số ấy thực vô cùng khủng khiếp. Những thống kê trên đây được lập cách đây vài năm, nếu đem so với mực độ dân số hiện nay, có lẽ nó sẽ còn cao nhiều hơn nữa.

THỌ NHẤT HIỆN NAY

Người được xem là già nhất hiện nay là cụ bà TOMI VEDA, thuộc làng KUMAMOTO trên một hải đảo ở phía Nam Nhật Bản, cụ sinh ngày 27-3-1863, tức là 109 tuổi.

CHUYỆN LẠ NHẤT THẾ GIỚI

Trong một cơn giông lớn ở vùng GALTAGIRONE thuộc đảo SICILE, một cô gái chăn bò bị sét đánh văng hết cả đinh giày ở chân, nhưng lạ quá, cô không hề hấn gì cả!

HUỲNH ĐĂNG KHOA (sưu tầm)

VUA BÁO CHÍ

Roy Herbert Thomson đã làm chủ 65 tờ nhật báo ở Mỹ, 180 tờ khắp thế giới, 172 tạp chí và báo thương mại, 7 nhà xuất bản sách, có 19 đài truyền hình và 11 đài phát thanh chưa kể 4 công ty du lịch và 1 hãng hàng không.

KỶ LỤC VỀ SÁCH BỊ KIỂM DUYỆT VÀ CẤM XUẤT BẢN

Đến năm 1956, ông Maurice Girodias giám đốc nhà xuất bản sách

ở Pháp bị phạt tổng cộng là 4 năm tù, nhiều án treo, hơn 46 triệu quan tiền bị phạt vạ, 70 quyền sách bị cấm, 80 năm và 6 tháng cấm hành nghề.

BÁO CÓ TIẾNG

— Tờ Asahi Shimbun là nhật báo lớn nhất thế giới, mỗi ngày xuất bản 9.000.000 số, và phải cần tới 120.000 nhân viên giao báo hằng ngày.

— Tờ báo Der Spiegel hiện nay là tờ báo tân tiến nhất Âu Châu, với lối tổ chức rất tân kỳ. Tòa soạn là 1 tòa bin đình cao 12 tầng lầu với mỗi ngày hàng trăm người đến để nghiên cứu và học hỏi.

XỨ NHIỀU BÁO NHẤT

— Hoa kỳ, có 1745 nhật báo xuất bản mỗi ngày tổng cộng 57.370.000 số.

— Anh, là xứ chịu đọc báo nhất, 1 ngày khoảng 2 người đọc 1 tờ báo.

— Pháp, có 130 nhật báo xuất bản 10.733.000 số tính ra 244 tờ cho 1000 người.

XỨ ÍT BÁO NHẤT

— Tại Ethiopie (Phi Châu) chỉ có 1 tờ báo duy nhất và tính ra 30.000 người mới đọc 1 số báo.

VĨ ĐẠI NHẤT

— Trong lịch sử báo chí, vĩ đại nhất là số đề ngày 11-9-1960 của tờ New York Sunday Times. Số này gồm 676 trang cân nặng 2,835 kí lô.

— Tờ báo khổ to nhất thế giới là tờ Nantucket Inquirer And Mirror xuất bản tại Rhodes Island với kích thước 76,2cm x 55,9cm.

NGÔ THỊ SANG (sưu tầm)

— Khỏi cần coi lại lịch nữa, hôm nay thứ bảy, đúng ngày phải tắm rồi!

TIẾNG SÚNG khởi nghĩa đầu tiên

TẾ XUYẾN

Một hôm vào mùa Hạ năm 1915, tại tòa Lãnh Đức, ở Vọng Các, có thết một bữa ăn thân mật trong vườn hoa Sứ Quán.

Dự tiệc, ngoài hai ông sứ thần Đức và Áo là chủ nhân, chỉ có hai người Việt Nam bạn Âu Phục, một người thông ngôn và nữ bí thư của lãnh sự Đức. Tất cả 6 người trong lúc ăn uống, nói chuyện mưa gió phong tục, tập quán của dân bốn xứ hai bên, chứ không đá động gì đến quốc gia đại sự.

Ấy vậy mà hai người khách dự tiệc, hai người Việt Nam, lại là hai nhà cách mạng bốn ba hải ngoại: cụ Mai Sơn và cụ Đông mới tới Xiêm (Thái Lan).

Hai nước Đức và Áo hồi ấy còn là đồng minh và cuộc chiến tranh Pháp Đức đã bước qua năm thứ nhì. Người Đức muốn liên lạc với nhà cách mạng Việt Nam, đề ngấm giúp, hầu mong có thể gây lên một cuộc khởi nghĩa ở Việt Nam, làm khó dễ cho chính phủ Pháp. Người Pháp sẽ

lo lắng đối phó với tình hình thuộc địa và sẽ yếu thế ở ngay trong nước, quân đội Đức sẽ có cơ hội thắng lợi:

Tòa lãnh sự Đức đã tỏ ý muốn gặp Kỳ ngoại hầu Cường Để song nhằm lúc cụ Cường Để đi viếng Âu Châu, không có mặt ở nước Tàu, còn cụ Phan Bội Châu, người thứ nhì cầm quyền điều khiển các nhà cách mạng ở Hải ngoại, thì lại mắc vòng lao lý: cụ đang bị giam cầm ở Quảng Đông, vì Long Tế Quang bắt cụ, toan bán cho Pháp.

Từ ngục thất, cụ Phan Bội Châu được báo tin tòa lãnh sự Đức muốn tiếp xúc với đảng cách mạng, cụ bèn cử hai cụ Mai Sơn và Đặng Tử Kính thay mặt các đồng chí mà đi Xiêm nói chuyện.

Sau các cuộc mật đàm, khi ở tòa lãnh sự, khi ở nhà riêng các bạn hữu ông đại sứ, đề tránh tai mắt của gián điệp, hai cụ Mai và Đặng đã hiểu rõ thâm ý của nước Đức: muốn giúp phong trào cách mạng nổi lên ở Việt Nam, nhưng giúp một cách kín đáo,

không chánh thức và để cho hai ông lãnh sự Đức, Áo lấy tư cách cá nhân mà giúp trong giai đoạn đầu, nếu cuộc nổi dậy chống Pháp có thể thành công, tức khi đã khắc phục được một phần lãnh thổ rồi, nước Đức sẽ công khai nhìn nhận tân chánh phủ V.N và viện trợ vật chất một cách mạnh mẽ.

Hai đại diện cách mạng Việt Nam đã trình bày hết thực lực của V.N ở Hải Ngoại cũng như ở trong nước và thiết tha yêu cầu Đức giúp đỡ.

Sau các cuộc mật đàm, đến tiệc thân thiện đề kết thúc câu chuyện.

Hai vị lãnh sự Đức, Áo mời hai cụ Mai, Đặng đi tản bộ trong vườn rồi kín đáo đưa tặng hai cụ một số tiền lớn là 10.000 ti cô (tiền Xiêm) gọi là tượng trưng cho cuộc sơ giao và nhấn mạnh rằng đó là do tự động của cá nhân hai ông.

Số tiền một vạn đồng ti cô hồi ấy là một số tiền rất lớn vì công dụng của nó đã giúp cho các nhà cách mạng mở được một cuộc tấn công đầu tiên ở vùng Cao Bằng và nếu thành thì chắc là đại cuộc đã tiến triển thuận lợi đề đi tới giải thoát xứ sở.

Số 10 000 bạc Xiêm đem về Quảng Đông. Các nhà cách mạng hồi ấy chia ra ba khuynh hướng mỗi phe đưa ra một chương trình hoạt động.

Phe Tân Thuật (Nguyễn Thiện Thuật) Muốn do đường Đông Hưng đánh về Móng Cáy.

Phe Mai Sơn muốn do đường Long Châu tràn về Lạng Sơn

Sau chót, phe thứ ba do Cụ Hoàng Trọng Mậu lãnh đạo chủ trương đánh đồn Tà Lùng của Pháp ở tỉnh Cao Bằng.

Sau nhiều cuộc bàn cãi gay go, rút cuộc kế hoạch thứ ba đắc thắng vì có nhiều người tán thành song cũng đã gây chia rẽ ngấm ngấm trong nội bộ đảng Cách mạng, làm giảm mất tinh đoàn kết là sức mạnh cần thiết trong các công cuộc lớn.

Cụ Hoàng Trọng Mậu cử ông Đinh Hồng Việt đảm lãnh việc quân sự. Ông Đinh Hồng Việt còn có tên là Giáo Trung nữa, là con cụ tổng đốc Đinh Duy Trinh tỉnh Nam Định (Bắc Việt). Giáo Trung có một người em gái lấy Trương Như Cương,

thượng thư bộ lại ở triều đình Huế. Ông Cương sinh ra một người con gái gả cho Hoàng Thân Bửu Đào tức vua Khải Định sau này (thân phụ của Bảo Đại). Nhưng một năm trước khi lên ngôi, Hoàng thân Bửu Đào đã bỏ vợ, để lấy người khác.

Tóm lại, Giáo Trung đáng lẽ là cậu vợ của vua Khải Định.

Năm 1906 ông xin nghỉ, dạy học ở Nam Định, tham gia phong trào Đông Kinh Nghĩa Thục.

Khi Đông Kinh Nghĩa Thục bị đóng cửa, ông trốn sang Tàu tính theo các nhà cách mạng mưu toan đại sự, song ông bị bắt ở vùng Biên giới và bị kết án 6 tháng tù. Tù tội cũng không làm nhụt được nhiệt huyết của ông. Hết hạn tù ông lại trở về con đường cũ. Lần này ông đi thoát sang Vân Nam rồi hoạt động cùng các nhà cách mạng đã xuất ngoại trước ông.

Ông kết thân với Hoàng Trọng Mậu, Nguyễn Cầm Giang (tức cụ Nguyễn Hải thần) và được các đồng chí giao cho lãnh « Trung gian sứ » ở Vọng Các, tức là trung gian cho đảng Cách mạng giao thiệp cùng các Việt Kiều ở Xiêm và các người ngoại quốc.

Đến tháng 3 năm 1915 đảng Cách mạng quyết đánh đồn Tà Lùng chiếm cứ tỉnh Cao Bằng làm căn cứ để xuất phát cuộc tổng khởi nghĩa.

Bộ tham mưu đặt tại nhà một người Tàu tên A Nông tại Long Châu; nhà này còn là nơi chứa vũ khí của đảng cách mạng Việt Nam nữa. Nhà cầm quyền địa phương Tàu hồi ấy cũng biết các cuộc toan tính này song nhắm mắt bỏ qua, chờ nếu phe cách mạng thành công thì nước Tàu là nước được hưởng những quyền tối huệ. Hơn nữa trong quân đội quân khởi nghĩa sẽ kéo về giải phóng lãnh thổ Việt Nam có cả người Tàu nữa. Ông Hoàng Trọng Mậu nhờ số tiền một vạn bạc của lãnh sự Đức viện trợ mà có tiền mộ lính Tàu, trả lương họ 10 đồng một tháng: ông còn mộ cả lính Thổ (dân Thượng Du Bắc Việt) Toán lính xung phong được giao cho Giáo Trung chỉ huy gồm 100 người: 50 người Việt đi tiền đạo

và 40 người Tàu cùng 10 người Thổ đi hậu tập. Ngoài ra còn một người Việt sống lâu năm ở vùng biên giới lãnh việc chỉ đạo vì anh này rất am tường những đường mòn băng qua rừng già.

Vũ khí của đoàn xung phong gồm có 10 súng trường, 40 súng lục, dao cái rựa (búa chặt cây trong rừng) 60 trái lựu đạn.

Đêm 12 rạng ngày 13 tháng 3 dương lịch, người chỉ đạo đi dò đường vào 3 giờ và 4 giờ sáng đoàn quân khởi nghĩa tới Tà Lùng.

« Ách cha là, Chiu viu ! »

Câu cảnh cáo ấy vừa thốt ra ở cửa miệng anh lính khổ dỏ Lê Luân; anh gác đồn Tà Lùng, đứng trên pháo đài ở hướng Tây Nam, vừa nhận thấy tiếng động như có chân người đi từ phía ngoài tiến tới gần đồn.

Xin mở một đầu ngoặc để giải thích qua câu hô trên đây: thời Pháp thuộc, các lính bõn xứ dù là Việt hay Miên, Lào, bị tuyển mộ trong các cơ binh khổ xanh lầy khổ dỏ, đều dùng tất cả các hiệu lệnh nhà binh bằng tiếng Pháp. Nói với viên đại úy, người lính thất học cũng lâu lâu tiếng « Tây bồi » và gọi đại úy là « Cặp tên ». Các khẩu hiệu nhà binh, anh cũng biết hô bằng « Tây bồi » nữa.

« Ách cha là, chiu viu » là âm ở câu: « Halte là qui vie ! »

Các cấp người Pháp muốn hiểu thế nào thì hiểu.

Những bóng người tiến tới tuy không rành tiếng Pháp, song cũng cảm thấy câu hô ấy có nghĩa là: dừng chân lại, không tới gần nữa. « Ai đó, tới đây mà ».

Một vài tiếng Việt được thốt ra để đáp lại, song không mạnh mẽ bằng vì đám người tiến tới gần đồn không muốn nào động.

Những tiếng nói nhỏ cũng vọng đến tai anh lính gác: « Anh cứ lờ đi, chúng mình là người Việt Nam cả, có xa lạ gì đâu, cùng đồng bào cùng máu đỏ da vàng. Anh để cho chúng tôi giết bọn người Pháp, còn đồng bào sẽ bình an vô sự hết ».

Anh lính Lê Luân đâu có nghe lọt tai được câu nói thống thiết ấy. Anh bắn một phát « các phum ».

Tiếng súng vừa nổ, kẻ liền đến tiếng còi báo động trong đồn rúc lên. Lính đồn được huy động, đứng sắp hàng chờ lệnh của viên trung sĩ Pháp Kentainger, người chỉ huy đồn.

Viên trung sĩ này nghe tiếng anh lính gác trên pháo đài vừa nện đạn bắn, vừa nói vọng xuống: « Xếp! Pia-rat! Pia-rat! Xếp! Da-na bỏ cu nhiều! » (Xếp ơi giặc tới! Giặc tới xếp ơi, có rất nhiều).

Đồn Tà Lùng bị công hãm, hỏa lực của quân sĩ cách mạng tập trung vào hai cửa Bắc và Nam. Trong đồn cũng bắn ra, tất cả 192 viên đạn kiểu 1886.

Cuộc xáp chiến kéo dài từ 4 giờ đến 5 giờ 15 thì dứt tiếng nổ. Vì trời đã sáng tỏ, quân cách mạng chưa vào được đồn, thấy mọi thất bại nên rút lui, tàn sát vào rừng.

Viên trung sĩ Kentainger cắt nửa tiểu đội ở trong giữa đồn và dẫn một nửa ra dò xét tình hình.

Lúc này viên xếp đoàn người Pháp (thương chánh) cũng đem tốp lính của anh ta tới đồn để toan tiếp viện. Viên trị châu Vương quý Đoàn đem lính đồng của ông (lính người

Thượng) đến tiếp tay. Song đã trễ quá rồi đồng hồ. Ai cũng lo bảo vệ sinh mạng, chẳng vội vàng hy sinh vô ích.

Lúc này các lực lượng nói trên chỉ còn có việc đi lùng bắt «đội phương». Một cuộc bố ráp lớn lao được cử hành tại làng Pia Quang và Po Táp là hai địa điểm có người Việt ở. (Nên biết rằng vùng thượng du là của người Mán, Mường, Mèo, Thồ).

Hai làng này bị lục soát, phá phách tan hoang và bị tình nghi là đã dung dưỡng «quân giặc cướp» (danh từ để gọi các chiến sĩ cách mạng). Trong một chuồng bò, viên tri châu lôi đầu ra một người Tàu tay còn ôm trái lựu đạn. Anh này lúng túng không kịp liệng lựu đạn để thoát thân.

Do các vết máu trên đường, quân đồn Tà Lung còn bắt được ba người Thồ nữa và thu được các chiến lợi phẩm sau này: 1 súng lục «ru-lô» 1 súng lục hiệu Steyer, 220 bi đạn súng lục «Mauser», 4 lựu đạn, 1 bao gạo và 1 bao đựng huy hiệu Việt Nam Quang Phục quân.

Đoàn quân xung phong cách mạng không biết bị chết bao nhiêu người, vì đã rút hết về Quảng Tây.

Tòa án quân sự đặc biệt xử 4 người bị bắt lúc ôm trái lựu đạn bị tử hình, còn ba người Thồ bị tù có hạn.

Những người cầm đầu cuộc tấn công này sau hoạt động ở đất Xiêm. Rủi thay ít lâu, Xiêm trở thành đồng minh của Pháp nên các nhà cách mạng V.N bị trục xuất tất cả 29 người trong số có Hoàng trọng Mậu và Giáo Trung hai yếu nhọn chỉ huy đánh đồn Tà Lung. Khi tàu Pháp chở 29 nhà cách mạng về Saigon một ông tên Địch Sơn trốn thoát linh cảnh mà nhay xuống biển tự tử.

Còn 28 ông bị đưa ra tòa án quân sự ở Hà Nội.

Năm cái đầu rơi trong đó có Hoàng trọng Mậu và Giáo Trung.

Nhưng cuộc chiến đấu giành độc lập thất bại trong bước đầu vẫn tiếp tục trong mấy chục năm sau khi tiếm tằng, khi bộc phát, không bạo lực nào dập tắt được.

TẾ XUYẾN

LÊ-PHỤNG-HIỀU

Lê phụng Hiều người làng Bạng Sơn huyện Hoàng Hoa, tỉnh Thanh Hóa.

Khi vua Lý thái Tông kén người có sức mạnh đề xung vào đội Túc Vệ thì Lê phụng Hiều được triệu dụng và được phong chức Võ Vệ Tướng Quân.

Vua Lý thái Tông mất, các Hoàng tử tranh nhau ngôi vua cùng Thái tử. Lê phụng Hiều đem quân Túc Vệ dẹp tan quân nổi loạn và cùng với triều thần phò Thái tử lên ngôi. Sau đó ông được phong chức Đô Thống Thượng Tướng Quân.

Vua Thái Tông đi đánh Chiêm Thành, Lê phụng Hiều giữ an ninh phong bắt được vua Chiêm là Chế Củ. Nhà vua thưởng chức tước, vàng bạc, ông đều từ khước chỉ xin cho được đứng trên núi Bạng Sơn phóng ngọn dao xuống cánh đồng; dao cắm tới chỗ nào, ông sẽ xin ruộng tới chỗ đó để cày cấy. Nhà

DANH NHÂN VIỆT NAM

vua chuân thuận. Ông cầm một thanh dao đứng trên núi phóng vút đi. Cây dao bay mãi trên trời, rồi rớt xuống địa phận làng Đa Mỹ, tính ra cách xa chỗ ông đứng tới 10 dặm và diện tích chỗ ruộng ông được nhận lên tới 1000 mẫu (mỗi mẫu 3.600m vuông). Khoảng ruộng này được đặt tên là Thác Dao Điền (ruộng phóng dao).

Về sức dũng mãnh của ông Lê phụng Hiều, người ta kể lại giai thoại sau đây:

Hồi Lê phụng Hiều còn trẻ, hai thôn Cồ Bi và Đàm Xá tranh nhau ruộng rồi kéo dân đánh nhau. Thấy dân Đàm Xá cậy đông ăn hiếp dân Cồ Bi nên Lê phụng Hiều đã đứng về phía Cồ Bi chống lại Đàm Xá. Ông bảo với dân Cồ Bi rằng: «Các ông khỏi phải ra tay, chỉ một mình tôi cũng đủ sức trị nổi bọn họ».

Dân làng Cồ Bi mờ heo thết tiệc ông. Ông uống cạn một vò rượu, ăn hết một nồi cơm lớn rồi một mình ra khiêu chiến. Dân Đàm Xá kéo ra vây đánh. Lê phụng Hiều ôm một cây khá lớn bên đường nhổ bật rễ lên rồi vác cây làm khí giới. Dân Đàm Xá sợ hoảng hồn chạy tán loạn và lập tức phải trả lại những ruộng đã chiếm đoạt. Từ đó họ không dám bắt nạt dân Cồ Bi nữa.

LÊ DƯƠNG THẠCH

— Minh ơi, đã cho
con nít ăn gì chưa?

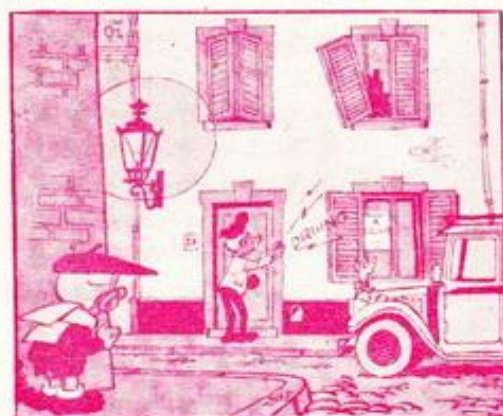

TÍ XÍU ĐẠI THẦN LỰC

với bức văn tự kỳ khôi

TRANH của PEYO và WALTHERY

CHU QUÂN chuyển ngữ

GIỌT NƯỚC MẮT mùa tựu trường

Mi mở nắp thùng gạo, lấy ra 1 bơ đầy đổ vào rá rồi đem ra vo. Những hạt gạo trắng bị chà xát trong nước, cám ra hết. Chậu nước đục trắng như chất sữa đậu nành làm con Mi chép miệng thèm thưỡng, nó định lát nữa hái mấy cái lá bồ đề ngâm cho con Bi.

Nấu cơm xong, Mi ra ngồi ở bậc nghỉ vắn vơ. Giờ này cu Bàu đi học chưa về, nó mới lên lớp tư. Hè rồi, cu Bàu được cô giáo thưởng cho mấy cuốn tập có vẽ hình máy bay sắc sỡ và cái xe hơi nhựa, cu Bàu mừng lắm đem khoe ầm lên trong lúc con Mi nhìn thềm thưỡng. Trí óc Mi đi lang thang, Mi nghĩ đến tà áo trắng của những chị học trung học trên tỉnh, thấy mà mê. Nếu Mi đi thi và đậu, Mi sẽ được mặc cái áo dài trắng tinh, trên bầu có mang cái phù hiệu, đi guốc, eo ỏi le lói lắm chứ, Mi tha hồ lấy le với mấy đứa nhỏ. Nhưng hiện giờ chưa chắc Mi đã được đi thi dù con bé đã học xong lớp nhất. Mi muốn lắm, Mi muốn đi học cao hơn, nhưng nếu thế Mi phải lên tỉnh trọ học, phải xa làng này, Mi thương má, Mi thương cu Bàu, thương cái nhà tranh nhỏ của má con Mi cho tới những cây cối trong vườn mà Mi đã chăm sóc, tưới bón bắt sâu. Mi yêu những người dân quê mộc mạc, tốt bụng ở đây, Mi nhớ lũy tre làng, Mi quyến luyến mùa

thiều nhi/26

mạ non trên cánh đồng và con đề xinh xắn. Chao ơi! Con đề xinh xắn mà những buổi đi học về với Bi 2 đứa cười khúc khích khi thấy bóng mình đồ dài và đùa nghịch dẫm chân lên bóng nhau. Chao ơi, bao nhiêu kỷ niệm gắn liền đời Mi, tuổi Mi, hồn Mi vào đó, bởi vậy Mi thấy khó lòng xa được cái làng này.

Có tiếng gọi Mi lao xao ngoài ngõ, con bé chạy vụt ra. Cô giáo Mi đến dụi dụi hỏi:

— Má em đâu Mi?

Mi khép nép:

— Thưa cô, má em đi chợ chưa về.

— Vậy hà? Uống ghê, cô tính lại nói chuyện Mi đó.

Mi vắn vớ mấp má:

— Dạ mời cô vô nhà ngồi chút chắc má em sắp về rồi đó.

Bước chân cô giáo và Mi len qua ruộng đất. Nắng nhảy nhót chung quanh vẽ thành những cụm hoa ngò ngổ trên nền đất. Mi lên nhìn cô giáo, cô Thu của Mi bữa nay kẹp tóc bằng cây kẹp ba lá sáng loáng, tóc cô dài và đen. Mi thấy cô giáo dễ thương hơn bao giờ hết. Tay cô quàng qua vai Mi nghe nhột nhật và ngượng ngùng ghê.

Vô tới nhà, Mi nhắc ghế mời cô giáo ngồi rồi chạy quanh vô nhà trong rót nước. Mi làm theo lời má dạy đó, má nói hễ khách tới nhà mà lớn tuổi hơn mình phải rót nước ra mời kéo họ ché là vô lễ. Rót nước xong, Mi bưng ly ra mời cô giáo rồi khép nép đứng một bên. Cô giáo Thu của Mi dễ thương hết sức, cô cười và bảo Mi ngồi cạnh nhẹ nhàng hỏi:

— Mi muốn đi thi không em?
Mi cúi đầu đáp phân vân:

— Thưa cô, con muốn quá chứ, nhưng nếu con đi, lấy ai coi nhà lúc cu Bàu đi học, mà con cũng hỏi má con rồi, má nói ở nhà đi, chớ má đâu có tiền lo cho con trọ học.

— Cô sẽ bàn lại với má Mi, không sao đâu.

Mi tính nói với cô giáo điều gì thì má về. Má đặt gánh hàng xuống hè rồi vô nhà. Thấy cô Thu má nói:

— Ủa, cô giáo. Có chuyện chi đó cô? Dạ mời cô ngồi đi chớ.

— Dạ, cháu qua đây thưa với dì Năm cho bé Mi đi thi, cháu chắc thế nào cũng đậu mà.

Má Mi chép miệng thờ dãi:

— Dạ tui cũng biết vậy nhưng làm sao bây giờ, nhà nghèo đâu có tiền cho nó học cao, cô giáo.

Rồi má nói với Mi đang đứng xỏ rớ lẳng tai nghe chuyện hai người:

— Mi vô soạn gánh hàng cho má đi con.

Ý má không muốn Mi tò mò xen vô chuyện người lớn, biết vậy Mi lẳng lặng gánh hàng vô nhà trong soạn ra. Tiếng má và cô Thu xầm xì ngoài nhà trên. Mi chắc lưỡi thôi kệ được thi cũng hay mà không thi cũng tốt nữa. Và lại thi là một chuyện mà đậu lại là chuyện khác chứ, nếu Mi không thi thì cuộc đời Mi cũng sẽ như những đứa trẻ chăn trâu, như con Ti, cu Mẹo vậy. Cuộc đời người dân làng này từ lâu vẫn vậy, vẫn êm đềm chứ có dối rách gì đâu. Nghĩ luân quần Mi càng thấy xốn xang, con bé lắc đầu xua đuổi ý nghĩ và bắt đầu làm công việc má giao. Eo ơi! Hôm nay má ế hàng quá trời đi nè mấy cây quạt giấy vẫn còn nguyên và những cuộn chỉ trắng chỉ hao hụt chút ít... Mi buồn bã khi nghĩ đến thức ăn ngày mai. Đạo này má hay thờ dãi với Mi và bảo hàng ế quá mà thức ăn lại mắc không biết làm sao sống đây. Thôi hay là Mi xin má ở nhà đi, ở nhà giúp đỡ má này nọ, cho má đỡ mệt. Tội má, ngày nào cũng gánh hàng, thức khuya dậy sớm tào tần buồn bán nuôi Mi và cu Bàu, mà má không hề than van. Đạo nay Mi thấy má gầy đi, vậy nếu Mi lên tỉnh trọ học nữa chắc má ốm tong teo như bộ xương

cách trí mất. Nghĩ tới đó Mi muốn rơm rớm nước mắt, nhưng con bé chưa kịp nghĩ lâu má đã xuống bếp đứng cạnh Mi. Mi ngược lên nhìn má thấy mắt má đỏ hoe, chắc má khóc vì chuyện Mi? Eo ơi, Mi thương má quá đi mất, má sợ má không làm tròn bổn phận với Mi chứ gì. Mi biết mà, Mi biết hết, phải vậy không má? Mi hỏi má, má không trả lời chỉ gật đầu nhìn Mi, Mi cảm động ôm chầm lấy má rồi òa ra khóc, má cũng vậy nhưng má khóc chỉ có nước mắt, nước mắt má ấm một bên má Mi.

Bé Mi ngồi tần ngần bên đống quà tặng của Bi, Mi bóc hết tiền túi để mua cho Bi. Kỳ thi Đề thất đã qua và Bi, người học trò nữ duy nhất của làng nhỏ bé này đã đậu vào trung học tỉnh. Bi vui lắm và Mi muốn góp thêm vào niềm vui của Bi, ngày mai Bi đi rồi, ngày mai Bi xa Mi rồi, xa cái làng nhỏ bé này rồi phải không Bi? Mi xếp lại mấy cuốn vở Thiên nga, cục tẩy, cái thước kẻ cuốn sách luận lớp Sáu Mi nhờ má mua ôm gọn trong tay rồi lưỡng lự thưng qua nhà Bi. Bi đứng chờ Mi từ lâu dưới dàn bông giấy nở hoa màu đỏ, nụ cười Bi cũng đỏ như màu hoa giấy. Mi thấy chưa bao giờ Bi xinh như thế, chưa bao giờ cô bạn nhỏ của Mi dễ thương như thế và bỗng chợt Mi thấy tủi thân, thấy Bi cao hơn Mi thế nào ấy. Bi đón Mi bằng nụ cười có hai cái lúm đồng tiền trên má lõm sâu, xoáy tròn mà Mi vẫn ưa thích. Bi cười như con sáo nhỏ:

— Mi qua đây tiễn Bi đó hả? Ngày mai Bi đi sớm Mi có ra tiễn Bi không?

— Chưa chắc nữa Bi à, lỡ Mi bận.

— Bạn gì, bạn ngủ ấy à?

— Bạn gì chả được, nhưng Bi này, bữa nay mình tâm sự cho đã đi. Mai Bi đi rồi mà

Mai Bi đi rồi, Mi không muốn nhắc, Mi chẳng muốn nói và cũng chả bao giờ muốn nghĩ tới lúc Mi xa Bi, cô bạn nhỏ bé gần nhà chỉ cách nhau một khoảng vườn cây trái, chơi với nhau mười năm trời từ ngày hai đứa mới lên 2,3 gì đó.

Mi đã nói thế và lưỡng lự ngăn cho đừng rơi vào sự buồn tẻ giữa hai đứa. May sao Bi đỡ lời:

— Thôi, Mi đừng buồn, Mi ở dưới này còn có bạn có bè chứ Bi lên trên đó chỉ có một mình còn buồn gặp mấy lần Mi.

— Ờ há — Mi ngần ngừ, nỗi ngần ngừ của Mi chùng thấp, thế nhưng Bi sẽ có bạn, Bi sẽ có bạn nhiều lắm, bạn sang hơn Mi, bạn học giỏi hơn Mi, Bi sẽ không cô đơn đâu Bi, Bi sẽ quên Mi, Bi có bao giờ quên Mi không Bi? Mi im lặng có vẻ buồn làm Bi đoán được hết ý nghĩ trong đầu Mi:

— Mi yên chí đi, Bi sẽ không bao giờ quên Mi đâu Mi, mà quên Mi sao được, mình chơi với nhau từ nhỏ, thân thiết thế thì làm sao mà Bi quên Mi được hả Mi?

Mi đôi buồn ra vui cho Bi bằng lòng. Mi cười nụ nhỏ như bông mười giờ:

— Mi đem qua tặng Bi nè, chỉ có mấy cuốn sách và vài thứ vặt vãnh cho niên học mới của Bi đó, Bi nè... đừng chê, đừng cười Mi nha Bi, Mi...

Mi nói tới đó đã muốn nghẹn lời, nụ cười tắt, bông mười giờ chợt héo làm Bi bối rối:

— Mi à, không có đâu, Bi hiểu,

Bi thương Mi nhiều lắm Mi biết không?

— Mi biết...

— Bi không muốn xa Mi chút nào hết.

— Mi biết...

Bi cầm tay Mi, mắt Bi nhìn Mi, mắt Bi tròn như hai hột nhãn, mắt Bi long lanh như sắp khóc làm Mi tưởng như mình sắp khóc đến nơi. Mi chặn kịp và từ giả Bi:

— Bi ơi, thôi Mi về nha, mai Bi đi, Bi là cô nữ sinh trung học rồi đấy. À, quên nữa, còn đây nè.

Mi lật chồng tập, một cái lá bồ đề khô trơ gân và cành lá thuộc bài, Mi để dành cho Bi.

Bi chớp mắt cảm động:

— Cám ơn Mi, Mi xem nè, Bi sẽ giữ mãi cái lá bồ đề tượng trưng cho tình bạn chúng mình và lá thuộc bài để luôn luôn Bi được điểm cao, Mi bằng lòng chứ?

Mi gật đầu rồi gỡ tay Bi ra, quay mặt đi nhanh về nhà. Qua khu vườn lá mới bắt đầu trở sang vàng, đã có vài cành lá rụng dưới bước chân Mi và Bi có hay chẳng mùa tựu trường năm nay đang làm mắt Mi long lanh, nước mắt Mi sắp sửa rụng xuống rồi đó Bi.

CA DAO
(bút nhóm Hoa Tiên)

thắc mắc của em

(tiếp theo trang 2)

Tùy theo vị trí của mặt trời, mặt trăng và địa cầu, mà ta trông thấy hình dạng của mặt trăng khác nhau.

1) Khi nào 2 đường SL và LĐ trùng nhau, ta không thấy phía bán cầu sáng của mặt trăng (nói rõ hơn là nửa mặt trăng không được chiếu sáng quay về phía địa cầu). Ngày ấy xảy ra vào mùng 1 âm lịch, trăng mọc lúc 6 giờ sáng và lặn lúc 6 giờ tối.

2) Khi hai đường SL và LĐ thẳng góc, ta chỉ trông thấy một nửa bán cầu sáng của mặt trăng (nghĩa là chỉ thấy 1/4 diện tích của mặt trăng). Ngày ấy xảy ra vào mùng 7, mùng 8 âm lịch, trăng thấy được gọi là

trăng thượng huyền, mọc lúc 12 giờ trưa, lặn lúc 12 giờ đêm.

3) Khi hai đường SL và LĐ thẳng hàng nhau, và mặt trăng mặt trời ở 2 vị trí đối (tức là ở bên này và bên kia) so với địa cầu, thì ta thấy trọn vẹn bán cầu sáng của mặt trăng, tức là thấy trăng tròn. Ngày ấy là ngày 15, 16 âm lịch, trăng mọc lúc mặt trời lặn và lặn lúc mặt trời mọc (suốt đêm).

4) Khi 2 đường SL và LĐ lại thẳng góc, ta lại chỉ trông thấy một nửa bán cầu sáng hay 1/4 diện tích mặt trăng. Đó là ngày 22, 23 âm lịch. Trăng khi đó gọi là trăng hạ huyền mọc lúc nửa đêm và lặn vào trưa hôm sau.

Chu kỳ 4 giai đoạn cứ liên tiếp xảy ra như vậy ta gọi là một tuần trăng.

B.K

thiều nhi/27

CÁI BÔNG VỤ

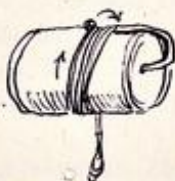
Hôm nay, Vũ sẽ chỉ các bạn trong Đại Gia Đình Thiếu Nhi làm một cái bông vụ chơi với những vật dụng sau đây :

- Một lon sữa bò rửa sạch và lột nhãn hiệu bỏ đi.
- Đinh, búa.
- Một cọng kẽm dài khoảng 12, 13 cm.
- Vài sợi dây thung tròn.

CÁCH LÀM :

Trước hết, lấy đinh đục một lỗ nhỏ ở giữa đáy lon sữa. Lấy cọng kẽm đục vào lỗ khoảng 2 cm rồi ngoáy móc lại để cọng kẽm khỏi rơi ra ngoài. Bẻ cọng kẽm theo hình chiếc lon (xem hình 3). Nối dây thung

Cột thung theo vành lon sữa.

lại thành một sợi dài, đút thung vào đầu cọng kẽm, xong bẻ đầu cọng kẽm thành cái móc để giữ dây thung lại (xem hình 4). Cột thung lại theo vòng tròn lon sữa quấn cho thật chặt. Nắm đầu dây thung, lon cách xa khoảng

đất. Búng mạnh lon xuống, lon sẽ quay như cái bông vụ và kêu « re re », vui tai lắm. Chúc các bạn toại ý.

ĐA LỸ VŨ
(Khánh Hội)

NGUỒN GỐC CỦA PHÚT MẶC NIỆM.

Trong nhiều buổi lễ công và tư, sau khi chào cờ có phần 1 phút im lặng để mặc niệm, tưởng nhớ đến người đã khuất. Tại sao có phút im lặng đó và tục lệ đó có tự bao giờ ?

Tuần báo Tout-Savoir (biết tất cả) giải thích :

— Năm 1912 tại Lisbonne, thủ đô Bồ Đào Nha phát sinh ra tục lệ tưởng nhớ đến người quá cố bằng một phút mặc niệm. Năm đó Quốc hội Bồ Đào Nha đang họp thì có tin

ông Tổng Trưởng ngoại giao Rio Branco từ trần ở Ba Tây. Vị chủ tịch quốc hội đề nghị mọi người im lặng trong 10 phút để chịu tang ông Rio Branco. Tất cả đều chấp thuận và đứng lên làm lễ mặc niệm.

Quốc hội các nước Âu Châu rất tán thành lối tưởng niệm này, và năm 1919 người Anh áp dụng lần đầu tiên vào lễ đình chiến 11-11-1919 để nhớ đến vong hồn các chiến sĩ trận vong. Tục lệ này được cả thế giới noi theo, nhưng đã giản dị đi bằng cách chỉ im lặng có 1 phút (Trên thực tế nhiều trường hợp chỉ có 10, 15 giây !)

Đ. H. N. TÂN (sưu-làm)

— Con ra sân chơi, ba sắp sửa la lên một tiếng lớn bây giờ đấy.

DANH TÀI TRONG CHUÔNG CỌP

Người đầu tiên làm nghề «chơi với cọp» là JEAN BATISTE FRAN COIS BIDEL. Ông là một tay tập thú nổi danh trong hậu bán thế kỷ 19 (XIV). Ra đời trong một chiếc xe, Bidel sống bên cạnh một chuồng thú gồm có ba con thú dữ, vài con cá sấu và kèn kèn. Cha ông không may bị xe này cán chết, Bà mẹ lấy chồng khác. Ông cha ghê người Ý hành hạ Bidel đủ cách. Bidel đành trốn đi, trong túi chỉ còn năm xu. Vào làng, ông gặp một tay bán thuốc dạo và được giao cho nghề giữ ngựa và đánh trống cái. Ít lâu sau chán nghề này, ông nhập bọn với LE CUYER chuyên đi triển lãm các hình sáo. Lần này thì ông không đánh trống nữa, mà lại thổi kèn. Nhưng chuồng thú của BERNABO ở cạnh bên hấp dẫn hơn. Bidel liền nhảy sang gánh xiếc của BERNABO. Ông đi vào nghề tập thú dữ với một con chó sói và tỏ ra lành nghề với một con sư tử. Nhưng ông lại thất vọng, bày sư tử của BERNABO quá già không làm trò gì được, chỉ biết gầm thét cho «vui nhà vui cửa» mà thôi!

Từ bỏ BERNABO, Bidel quyết tạo cho mình một chuồng thú dữ. Cả đoàn gồm 40 xe đi qua khắp nơi trên đất PHÁP và cả các nước ngoài nữa. Đến FLORENCE, vua VICTOR EMANUEL và Hoàng triều đã chứng kiến hai màn độc đáo của Bidel. Ông công một con sư tử trên vai đi quanh chuồng với «Ông tướng sơn lâm» hiền lành, ngoan ngoãn, ông lại trở

tài đưa một con cừu vào chuồng đã thú và lúc đưa ra chẳng hề hấn gì. Nhưng một hôm, vừa đưa ra khỏi chuồng thú thì chú cừu tắt thở vì... sợ. Đề khen ngợi tài ông, vua VIC TOR EMMA NUEL đã tặng cho ông bầy thú dữ ở sở thú FLORENCE.

Rồi vua nước Ý và vua ALPHONSE XII cùng Hoàng Hậu xứ TÂY BAN NHA đã đến xem ông Bidel trở tài.

Trở về đất PHÁP, BIDEL cắm trại ở BA LÊ. Chuồng đã thú của ông vừa tiếp nhận một con sư tử từ PHI CHÂU đưa về là con SULTAN. Con vật to lớn lạ kỳ, đôi mắt và lông gáy đỏ như lửa, màu lông vàng như màu cát sa mạc, nơi quê hương của nó. Con sư tử này thật hung dữ, có người đến trao cho nó một miếng bánh mì, nó không thèm ăn bánh mì, mà chớp nhanh cánh tay của anh ta và nhai một cách ngon lành.

Trong cuộc triển lãm quốc tế ở BA LÊ, vào năm 1878 BIDEL đã cho trình diễn màn đầu 6 con sư tử, trong số đó có con SULTAN. Thời đó, các cô nàng của «tất cả BA LÊ» thích những trò giật gân. Cô GHI NAISI ở HI VIỆN «VARIÉTÉS» là người con gái đầu tiên dám đi vào chuồng thú trung ương. Lúc trở ra, cô đã nổi tiếng là «MINH TINH CHUÔNG CỌP». Rồi đến cô ROUS SELL đóng vai nàng thơ, vào chuồng ngâm thơ cho... cọp nghe. Và nữ hầu tước DE HAUTE VILLE cũng bắt chước theo.

Đến năm 1885 thì BIDEL đã có một gia tài khá lớn. Tuy đã già nhưng ông vẫn thích «đùa với sư tử». Ngày 5 tháng 7 năm 1885, BIDEL trình diễn ở NEUILLY với 4 con sư tử (trong số đó có con SULTAN) và 2 con gấu trắng. SULTAN lúc đó được 18 tuổi, sức mạnh phi thường. Hôm đó, con sư tử có vẻ không bằng lòng. Nó đi lại trong chuồng, gầm gừ vang động, đôi mắt nãy lửa sáng ngời. Rồi cho BIDEL ông ta bị trượt chân. Con thú chỉ chờ phút ấy nó nhảy xổ lên, BIDEL xé nát da cổ nó, nhưng nó vẫn không buông tha. Nhờ có cha con MENETTI dùng dùi sắt đốt lửa can thiệp nên BIDEL thoát chết. Ông đứng chào khán giả với 17 vết thương, áo quần rách nát và mình mẩy đầm máu. Từ

đó chấm dứt «cuộc đời anh dũng» của nhà tập thú BIDEL.

Sau BIDEL, phải kể tên ROMAN PROSKE, người Áo. Lúc nhỏ đi xem hát xiếc về, cậu ta cầm roi, xếp bàn ghế chung quanh và biểu diễn... Năm 15 tuổi, cậu ta đã gia nhập một gánh xiếc. Nhưng không được như BIDEL, vì cậu đã viết: «Tôi đã bị cắn, cấu xé, đến nỗi cả cơ thể như một bãi chiến trường». Mỗi vết thương của cậu mang tên của một con sư tử, một con cọp hay một con beo. Con cọp cái JUDITH suýt sát từ cậu ở LOS ANGELES. Tài của ROMAN PROSKE là dùng sự êm dịu để cảm hóa loài thú dữ. Con nào nghe lời, biểu diễn đúng cách, sẽ được thưởng cho một phần thịt ngon.

SOLLIO THI thì cỡi ngựa đi vào chuồng thú dữ. Cậu ngồi trên lưng ngựa, điều khiển một lúc 6 con cọp và 6 con sư tử bằng ngọn roi da. Phụ tá cho cậu là con chó sói IVAN. Bầy thú dữ có vẻ ngoan ngoãn lắm. Nhưng một hôm chúng nổi giận và cậu chó IVAN bị xoi tái ngay tức khắc.

Nhà tập thú đại tài nhất là SCH NEIDER. Ông ta đi vào chuồng sư tử với ngọn roi da. Là người cận thị nặng, thế mà ông dám điều khiển cùng một lúc 100 con sư tử. Sau màn trình diễn, ông rút cho lũ học trò này một mớ thịt sống. Bầy thú gầm thét vang rền tung mình lên cao đến hai thước để giật lấy thịt. Khán giả lạnh cả người, trẻ con phải khóc thét lên vì sợ hãi... Vừa hết thịt, SCHNEIDER thét lên một tiếng là bầy thú im lặng tức khắc. Và «sinh nghề tử nghiệp» về sau SCHNEIDER đã chết vì bầy thú dữ của ông ta.

TRƯƠNG THỊ SEN
(sưu tầm)

CHUYỆN... DIỄN

Một chuyến phi cơ chở đầy hành khách bay ngang 1 đường trí viện, phi công bật cười ha ha

Người nữ chiêu đãi viên hàng Không hỏi:

— Tại sao ông cười?

Anh ta trả lời:

— Không biết ở dưới đó giờ này họ đã kiếm ra tôi chưa.

THỊT SỐNG — THỊT CHẾT

Bác sĩ : Anh ăn thịt gì vậy ?

Người điên : Dạ !... Tôi ăn thịt bò chết.

Bác sĩ : Trời ơi. Tại sao anh ăn thịt bò chết. Lần sau anh không được ăn thịt bò chết. Ba hôm sau, bác sĩ gặp lại anh chàng điên, lúc này anh ta vừa chạy vừa cạp lấy cạp để vào mông con bò.

Bác sĩ : Anh làm gì lạ vậy ?

Người điên : Dạ... tôi đang ăn thịt bò sống. Bác sĩ : ???

NGUYỄN-THỊ-GIÀU

KHÔNG BIẾT

Một ông thanh tra vào một lớp ở trường tiểu học nọ. Ông chỉ một học sinh đang nói chuyện và hỏi :

— Em có biết Trần quang Diệu không ?

Cậu học sinh im lặng suy nghĩ một lúc rồi đáp :

— Dạ thưa em không biết ạ. Hình như nó không học lớp em !

— ???

TRẦN MINH THẮNG

CÁN

Tài xế vừa de xe quẹo đầu, thỉnh linh tên lơ xe la lên :

— Coi chừng... cán...

Tài xế (hốt hoảng) : cán cái gì ?

Lơ xe : Dạ... cán bụi cỏ.

Tài xế : ???

ĐÌNH SƯƠNG MÙ (L.N.X)

Tùng nghĩa.

BỆNH

Trong phòng khám bệnh có 2

thiếu nhi/30

cậu bé ngồi, gương mặt có vẻ thiếu não. Bác sĩ hỏi :

— Cậu này bệnh gì ?

Cậu bé đáp :

— Dạ cháu nuốt phải viên bi.

Bác sĩ quay sang cậu bên cạnh hỏi :

— Thế còn cậu ra sao mà ủ rũ thế kia ?

— Dạ nó nuốt hòn bi của cháu.

— !!!

LÊ-HOÀNG-TRÍ

ÁO MẶC BAN ĐÊM.

Một người nhà quê chỉ tay vào tủ kính hỏi :

— Áo kia là thứ áo gì vậy ?

— Dạ thưa ông đó là bộ pyjama đấy ạ !

— Để làm gì vậy ?

— Dạ, để mặc ban đêm, chắc ông mua 1 bộ.

— Không, tôi ấy à, ban đêm tôi ngủ mà ?

TRƯƠNG-MINH-TRÍ

KHÔNG SAO

1 bọm rượu lo lắng hỏi bác sĩ :

— Bệnh tình tôi có sao không bác sĩ ?

— Ồ, không sao chỉ có 1 ít máu chảy trong mạch rượu của ông.

ĐẦU ÓC CON BUÔN

Một chủ tiệm đồng hồ bán rẻ hơn nơi khác 3 lần. Có người hỏi ông :

— Thế thì ông làm sao có lời ?

— Có chứ, tôi sửa những chiếc đồng hồ tôi đã bán ra.

MAU... MỆT

Tý làm việc gì cũng chậm chạp, một hôm ở bãi tập thể thao, đến lúc chạy đua, bạn bè của Tý đã về đến đích, chỉ còn 1 mình Tý là mới chạy được nửa quãng đường.

Thầy giáo thấy thế bèn gắt :

— Tý, mày làm việc gì cũng chậm như rùa không được một điều gì mau cả.

Tý trả lời :

— Thưa thầy, con có một sự mau hơn tất cả anh em ở đây đó chứ.

— Việc gì mau đâu, nói thầy nghe ?

— Thưa thầy, con mau... mệt ạ !!!

B.N.T

NGÀY CHAY

Vào một buổi sáng rằm âm lịch có ông khách cao lớn, vào một quán ăn có lẽ hôm nay là ngày chay của ông, cầm thực đơn đọc đi đọc lại nhiều lần. Ông hỏi :

— Có đồ chay không ?

Người chủ quán : Thưa không.

Ông lại một quán khác hỏi cũng không có đồ chay.

Và ông lại một quán nữa hỏi cũng không có.

— Thôi cho một tô hủ tiếu, bề trên cũng chứng giám cho con vì con gọi đồ chay nhiều lần mà không có.

NGUYỄN-VĂN-MƯỜI

KHI VÔ SĨ ĐI NHỜ RĂNG

Một ông có vẻ vô sĩ, to lớn khỏe mạnh, đến phòng mạch bác sĩ xin nhờ một chiếc răng sâu. Thấy ông ta có vẻ lo lắng về cái răng của mình nên bác sĩ nói :

— Ông yên chí, tôi sẽ giúp ông nhờ răng không đau, bây giờ mời ông dùng một ly huyết ky nhé.

Thấy ông khách vẫn chưa bình tĩnh, ông mời khách thêm một ly, ông khách yêu cầu được uống thêm một ly nữa. Bác sĩ vui lòng làm theo. Sau ly rượu thứ ba, bác sĩ Nha y sửa soạn dụng cụ và hỏi :

— Nào, bây giờ thì ông không còn run nữa chứ ?

— Phải ! Và còn đủ sức hạ đo ván thằng nào dám đụng đến chiếc răng đau của tao hi hi...

LẦM TAI HẠI

Bác sĩ bảo người lao công già :

— Ông đem hai con chuột này giao cho phòng số 2 để người ta mổ ngay cho tôi, còn hai viên thuốc này đưa cho người bệnh phòng số 1 bảo họ uống làm hai lần với chút nước nóng.

Người lao công vốn ăng trí, ông ta đem hai viên thuốc giao cho nhân viên phòng số 2 người còn hai con chuột bạch mang ra phòng số 1 bảo bệnh nhân :

— Nuốt làm hai lần ới chút nước nóng.

Người bệnh :

— Trời ơi !!!

ĐỀ TRÍ ÓC LÀM VIỆC

1) Ấy, đừng tưởng anh ta đục tường đi ăn trộm mà chạy kêu «bạn của dân» nhé. Anh ta đang sơn «Mini Thư Viện Thiếu Nhi» đấy i

2) Đừng có lăm vớ đồ vật Mỹ MASCARAS nhé. Anh chàng lực sĩ này đang bay qua sào trong thể vận Hội OLYMPIC vừa qua.

3) A, anh ViVi đang khuấy hồ để dán bích chương báo Thiếu Nhi. Hoan hô, anh ViVi.

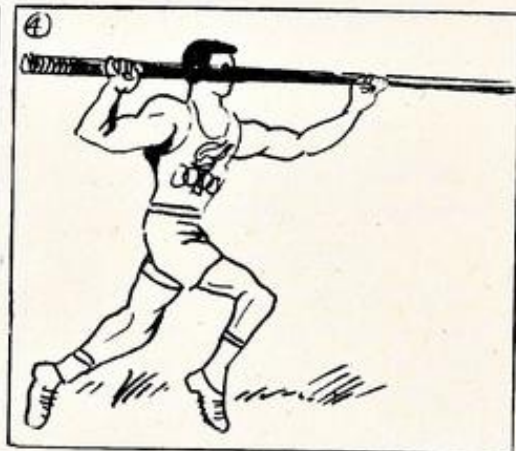
4) 1,2,3...Ta ráng nhảy cho qua cái sào cao này.

5) Hừm, bảo nó đọc Thiếu Nhi nó không đọc, lo đọc Batman. Lên lầu cho nó một trận mới được...

6) Nhảy mau kéo xe lửa cán chết!

GIẢI ĐÁP :

- 1) Thợ sơn
- 2) Nhảy qua sào
- 3) Khuấy hồ
- 4) Sắp nhảy sào
- 5) Leo thang
- 6) Vượt chướng ngại vật.

TRẢ LỜI ĐỐ VUI

- 1/ Bàn tay
- 2) Cánh cung và tên

Đặng Thị Hoàng Phượng
B H

BUỔI SÁNG

Vùng hồng rực sáng phương
đông
Môn chim chào đón ánh hồng bình
minh
Có bầy chim nhỏ xinh xinh,
Liu lo, bay nhảy, rung rinh trên
cành

27-6-72
LƯƠNG VĂN HÒA
(Tam Kỳ)

thiếu nhi / 31

Trả lời Ô CHỮ

THUỞ' MƠ làm Văn Sĩ

TIỂU THUYẾT HỒI KÝ

NHẬT TIẾN

Viết riêng cho các em Thiếu Nhi yêu
thích sáng tác văn chương.

(tiếp theo)

Thực vậy, theo quan niệm thông thường bây giờ, một tác phẩm văn chương có nhiều *tình tiết* chưa hẳn đã là một tác phẩm hay. Nhất là những *tình tiết* đó lại quá *độc biệt*, làm cho người đọc tưởng như thấy rõ có dấu vết bàn tay xếp đặt của tác giả. Sự kiện đó dễ đem lại cho tác phẩm cái tính chất *giả tạo* của câu chuyện. Một người viết thông minh là một người biết khai thác cái hay trong những sự kiện thật bình thường, biết bỏ những *tình tiết* ly kỳ, chỉ có tính chất hấp dẫn nhất thời mà thiếu giá trị trường cửu.

Trở lại chuyện xích mích giữa tôi và Hòa về tác phẩm đầu tiên, khi đó tôi mới biết tự ái văn nghệ của con người ta to bằng cái *đỉnh*. Bao nhiêu *tình cảm* tốt đẹp trong niên học xuýt nữa chỉ vì sự chỉ trích lẫn nhau mà đi tiêu luôn. Tôi với hắn hình như chỉ giận nhau mất đầu hai ngày. Sau đó mỗi liên lạc «văn chương» lại ràng buộc hai đứa lại với nhau. Số là hôm đó trên tấm biển đen của nhà Văn Hồng Thịnh lại ra «thông cáo» mới: Thất Quốc Chí đã ra số 17, La Thông Tào Bắc đã ra số 31. Mọi ngày thì tôi mua cuốn trên, Hòa mua cuốn dưới. Xem xong thì trao đổi. Bây giờ giận nhau, kệt quá chừng. Giờ vào lớp, tôi đã *thiếu nhi*/32

muốn làm hòa lắm rồi, nhưng còn đôi chút tự ái. Hòa hình như cũng vậy, và anh chàng cũng có vẻ ngẩn ngại. Tôi bỗng nảy ra sáng kiến đem trưng tập Thất Quốc Chí lên mặt bàn. Hòa cũng rút ở học đặt ra trước mặt cuốn La Thông Tào Bắc. Hai đứa nghe nhau rồi chợt cùng nhoeo miệng cười. Thế là *nuề* nhau để ợt. Buổi chiều, lúc tan học, tôi và hắn cặp tay nhau đi ở ven Hồ Hoàn Kiếm lại bàn chuyện sáng tác. Lần này chúng tôi ra thế lệ với nhau: Đọc tác phẩm của nhau thì đọc, nhưng chỉ được viết nhận xét ra tờ giấy riêng để «tác giả» đem về nhà đọc. Không chơi cái lối phê bình dộp chất ngay vào mặt nhau, để nộ khí xung thiên lắm. Thế là đêm hôm ấy tôi lại hì hục thức đêm để sáng tác chuyện mới. Lần này tôi mô tả một gia đình nghèo, có hai vợ chồng làm ăn vất vả để nuôi một đứa con. Nhưng thời buổi khó khăn, cả hai cùng thất nghiệp nằm nhà. Cảnh nheo nhóc đối khổ trở thành cơn đe dọa thường trực. Rồi khi bán hết đồ dùng đến không còn gì thì hai vợ chồng ngã bệnh. Vừa lúc đó có người đến gọi người chồng đi làm phu hồ. Người chồng cố gượng dậy, đội mưa gió bão bùng đi ra đi. Kết cục anh ta chết trên đồng gạch xây cất vì kiệt sức. Tác phẩm của tôi đầy tới 24 trang (xé mất non nửa cuốn tập Cách Trí dùng trong lớp học). Ngày hôm sau tôi háo hức trao đổi tác phẩm với Hòa. Cả hai đứa bỏ cả giờ ra chơi để thưởng thức tài nghệ của nhau. Truyện của Hòa mang tên đề là Hạ Sơn, tả một tráng sĩ Hạ Sơn sau mười năm luyện kiếm. Trước tiên tráng sĩ về thăm quê nhà, nhưng gia đình đã bị cướp (lại cướp) phá tan nát một năm trước đó. Tức giận chàng xông thẳng lên sào huyệt đánh phá toí bời, trả được thù nhà rồi vác kiếm đi chu du khắp thiên hạ. Cả hai đứa đều đọc xong lúc trống vào học. Không một đứa nào dám hé răng hỏi han *tình hình*. Một phần sợ đối phương nói dộp chat quá, mình không đủ bản lĩnh để gồng lên chịu trận. Một phần khác, luật lệ đã ra rồi thì phải tôn trọng chứ? Thành ra suốt buổi tan học hôm đó, đi tha thẩn ven hồ,

chúng tôi chỉ nói chuyện vu vơ mà tuyệt nhiên không ai dám dă động gì đến chuyện sáng tác cả. Mãi đến lúc chia tay, tôi mới dúi vào tay Hòa mảnh giấy nhận xét mà tôi đã viết lên ở trong lớp. Trong mảnh đó, tôi ghi những lời thế này: «Truyện *làng nhàng*, *đề tài cũ rích*, không biết thoát ra khỏi cái vỏ kiếm hiệp thì không bao giờ *khả được*. Văn cũng *xuôi xuôi*. 3 điểm trên 10». Kể ra lời «phê» của tôi cũng ác thật. Nhưng hai đứa đã ngoác xâu ngoác xương (tức là ngoéo tay) rồi, là phải thành thực với nhau, không thành thực thì không tiến bộ được. Và tôi đã thành thực với Hòa đến mức viết những lời nhận xét như trên. Còn về phần Hòa, hắn cũng trao cho tôi mảnh giấy, còn bé hơn mảnh giấy của tôi viết cho hắn nữa. Bên trong vồn vện có một câu: «Thường ý truyện Anh Phái Sống của Khái Hưng. Sờ toẹt. Zéro trên 10». Thật bằng hẵn tăt xiếc vô mặt tôi, và thế là bao nhiêu công trình đêm trước đi đông hết cả. Tới khi đó tôi mới nhận thêm ra được một điều nữa là, có nhiều khi mình đọc tác phẩm của người khác, rồi nó vô đầu lúc nào không hay, ít lâu sau, khi viết ra, cái ý đó tự nhiên nảy ra, mình cứ tưởng của mình ai ngờ lại bị kết tội là đi thường ý của người khác. Khó thật. Con đường văn nghệ quả là chông gai, và đối với tôi lúc đó thật xa tít mù tấp.

(Còn nữa)

— Ông làm nghề gì?
— Nghề giặt hình nộm trên sân khấu.

HỘP THƯ

(tiếp theo)

Em Trương Minh Tuệ: Muốn thưởng thức thơ văn, em phải có một tâm hồn dễ rung động. Em có thể đọc loại Giảng Văn để hiểu một phần nào về phương diện kỹ thuật em ạ.

Em Vũ Phong: Khi viết, ai cũng nghĩ là mình viết hay, có nghĩ thế mới viết chứ. Nhưng viết rồi mấy ngày sau nên quên rằng mình là tác giả, rồi đọc lại đi em ạ. Khi đó em sẽ thấy cái ông mà em kêu là «chân» ấy, viết hay hơn mình nhiều lắm. Lần sau khi viết thư phải ôn tồn lễ độ nghe em. Em chưa hiểu được cái hay của ông đó, đừng vội đòi nguyên một trang thưởng xuyên em à.

Em Thụy Nguyễn - Pleiku: Thư em làm chị lên tinh thần ghê. Rán làm đúng lời hứa em nhé. Chữ em đẹp quá đi thôi.

Em Nguyễn Văn Châu - Gò Dầu Hạ: Không thể biết là sẽ đậu hạng mấy vì phải do một ban đọc tuyển lựa em ạ. Và lại các bạn còn đang gửi về mà. Chừng nào tái bản Thư Mục, chị sẽ xin dùm em một cuốn nhé.

Em Lê Việt - Saigon: Góp ý như vậy rất tốt, tòa soạn sẽ nghiên cứu em nhé.

Em Nhật Linh - Quảng Tín: Em thành thật tốt lắm, nhưng cũng phải tế nhị hơn một chút nữa nhé. Tại mẹ tưởng là em bênh bạn, bỏ rơi em ruột nên mẹ giận đó. Đừng gây mâu thuẫn giữa bạn và em ruột, bạn sẽ bị mất vui khi tới chơi em ạ.

Em Phạm Hoài Nhân - Long Khánh: Em phải nhớ câu: «Không có gì toàn hảo trên đời», thì thấy rằng tìm gần một giờ mà chỉ thấy có hai điểm không như ý là khá ghê lắm đấy, phải không em. Văn thơ cần ở phẩm, không cần lượng, nếu tác phẩm hay, đầy đủ đủ ý nghĩa thì ngắn càng tốt em ạ.

Em Mai Thị Cẩm Phú - Gia Định: Chị cũng tiếc không được gặp cô em gái ngây thơ dễ thương như em. Đừng buồn, cứ gửi thư về chị là được rồi em nhé.

Em Đỗ Tú Khuyến - Biao: Chú Vi Vi và chú Nhật Tiến gửi lời cảm ơn em. Nếu muốn giỏi thì phải tập luyện. Em cảm thấy có khiếu về môn nào thì nên chuyên luyện môn đó, đừng «kiếm» nhiều quá em ạ.

Em Thùy Trang - Saigon: Ui da! Nghe em là mà chị muốn đi mua một cuốn CHRL liền một khi, để đọc coi

nó cảm động ghê gớm ra làm sao mà cả lớp em phải khóc đây này, em gái ạ.

Em Phương Nghi - Đà Nẵng: Thư em gửi về tòa soạn vẫn còn đủ tem, Tuy nhiên, cần thận hơn, từ lần sau nếu gửi cho Ph. em đem ra nhà bưu điện mà gửi thì chắc chắn không bị mất tem. Em nên bớt gửi thư cho Ph. đi vì có lẽ Ph. không mong thư em đâu. Em báo cho Ph. biết rằng lần sau nếu thư thiếu tem thì đừng nhận. Hoàn lại người gửi, sẽ khỏi bị nộp phạt, và khi đó em sẽ biết là thư có bị lấy mất tem hay không. Nếu thiếu tem nhà bưu điện sẽ đóng dấu «T» nơi bao thư em ạ.

Các em: Dương thế Thuật, Phan Thiết - Nhị Hà, Gia Định - Nguyễn hữu Tâm, Saigon - Khang Vi, Châu Đốc - Tuấn, Biên Hòa - Phạm đình Minh Tú, Phú Nhuận - Trần minh Trí, Tam Kỳ - Nguyễn phước Lộc - Vĩnh Long - Thanh Văn, Saigon - Hoài Phương, Sade - Nguyễn tuần Nhân, Phước Tuy - Thiên Bất Hủ, Đà Nẵng - Phan phước Mẫn, Huế: Chị rất cảm ơn và chúc các em được mọi sự may mắn và vui vẻ trong khu Đại Đoàn Kết này.

Thương mến tất cả các em
Chị Đ.P.K.

*

Bài nhận được từ ngày 14-8-72 đến ngày 26-8-72 của các em:

Đức, Trí, Khiết, Châu, Monkey, Hương Cúc, Liên Sơn, Đặng sử Nghĩa, Nhị Hà, Phương Nguyệt, ĐHN Tân, Trần công Bách, Hồ viết Mẫn, Nguyễn bá Hương, Thủy Ái, Mây mùa Thu, Bé Phê, Bích Phượng, Nguyễn Nam, Lý kiến Thành, Nguyễn trần Hương, Hoài Anh, Phương Thảo, Tôn nữ Anh Đào, Tuấn Phương, Đặng tấn Đức, Bình An, Uyên thủy Hòa, Trịnh xuân Thắng, Nguyễn đình Nhuận, Đặng ngọc Khoa, Nguyễn xuân Vinh, Nguyễn đình Diễm, Đỗ minh Hoàng, Huỳnh ngọc Trúc, Minh Hoàng, Lý hồng Đức, Đức Sinh, Trần cảnh Thành, Triệu mỹ Kim, Đoàn Nhung, Thiên Tâm, HDI, Trịnh công Truyền, Hàn Giang, Đặng đình Thịnh, Lê thanh Bình, Phạm kim Luân, Ng. thị Huỳnh Kim, Đỗ thị Hoa, Lý kiến Thành, Ly Ca, Nguyễn Sa. Đỗ Quang, Thanh Huyền, Huỳnh Chúc, Nguyễn thị Nga, Thiệu Hương, Trần cảnh Đức, Anh Đào, Trí Trí, Duyên, Nguyễn toàn Nghĩa, Nhật Trí, Lê ngọc Tuấn, Phạm thái Bảo, Nguyễn thị Trúc Phương, Châu thảo Loan, Trần thị Thanh Vân, Triều Dương, Nguyễn hoàng Hùng, Nguyệt Thi. Ái Hằng, Xuân Huyền, Phương Vũ, Phan van

Trí, Trương minh Tuệ, Cao anh Tài, Diễm Thuần, Phương Nguyên, Nguyễn công Tân, Phi Phi, Thảo côm CVA. Hoài Phương, Trương Ngọc, Trần chấn Trí, HA3, Lê văn Luận, Nguyễn lương Việt Võ, Nguyễn thị Xuân Dung, Ngô thị Thanh Khuê, Nguyễn vũ Thanh Khuê, Thanh khuê Thi, Dương thế Thuật, Dạ ly Vũ, Minh Thư, Ngọc Anh Quyền Uyên, Nguyễn minh Khiết, Dương thế Tài, Nguyễn hữu Tài, Ng. gia Quốc, Nguyễn thị Phương Dung, Nhị Hà, Thanh Thủy, Hương Trinh, Nguyễn thành Nhơn, Vũ thị Bạch Yến, Đặng thanh Bạch, Lý hồng Đức, Ng. thị Thùy Vân, Giang văn Phúc. Dã Thảo, Phong Dao, Thời Duy, Nguyễn hữu Thanh, Thái Khanh LPC, Kha Phan, Đỗ thị Ngọc Bích, N. Thu, Anh Đào, Trịnh viết Thảo, Nguyệt Thu Cao thanh Tuấn, Đặng phú Hiền, Mai diễm Phương, Quốc Hùng, U3, Hoài nam Toàn, Thái Dũng, Tuyền My, Nguyễn trọng Thảo, Nhật Hưng, Châu quang Tường, Trương thị Gia Linh, Đặng tấn Tài, Trương thị Sen, Trương Bông, Sẻ Nâu, Thương Ca TIKH, Nguyễn thị Phương Dung, Bùi quang Thành, Nguyễn Xuân Dung, Nguyễn thị Mỹ Nga, Lý hồng Đức, LT Bảo Hương. DT Minh Châu, PT Diệu Tuyền, Tuyền Hương, Trần Hùng, Đỗ văn Hùng, Nguyễn hữu Nhuận TMVT Phong, Ng. Trần Diệu Hương, Bạc Hà, Lương bình Điền, Tôn nữ Anh Đào, Kiến Hòa, Áo ảnh T2, Anh Thư, Minh Sang, Thục Lan, Ngô công Quỳnh, Ngô huy Hòa, Ka bình Phương, Đoàn cao Tuấn, Ng. T Nhân, Trương văn Kỳ, Hoài Mẫn. Âu như Anh, Phạm minh Toàn, Chút Chít, Lý lệ Thu, NT Thanh Diễm, Khánh Hồng, Ngô vũ Đông, Trần cảnh Đức, Lê thành Lâm, Huỳnh anh Tuấn, Võ Vọng, Vũ đức Việt, Châu thanh Huyền, Thùy Trang, Ngô ái Quốc, Lam Từ, Huỳnh Chúc, Giang thanh, Quốc, Thảo, Đặng Khánh Toàn, Tâm, Ngân thông reo, Lâm Vũ, Võ ngọc Diệp, Hoài Phương, Lê văn Ngọc, Ng. ngọc Hoàng, Bạch Ngọc, Việt Tuấn. Triều Vũ, Trần thương Thanh, Trần văn Long, Đặng thị Trung Nam, Huỳnh Hoa, GO2, Hoa linh Vũ, Trần Châu, Thuận Thiên, Bảy Ngọc và Tư Cò, Đặng Linh, Diễm Phương, Hoài khánh Oanh, Nguyễn trọng Thảo, Nguyễn thị Kim Phương, Xê Bê, Lê thị Thanh Thủy, Ng. thị Thanh Vân, Mây mùa Thu, Ngô thị Sang, Tơ Vương, Nguyễn văn Cà Lơ, Nguyễn thành Lâm, Khang Vy, Trịnh minh Đức, Rong Xanh, Xung Nhàng, Lê anh Hoàng, Thơ thơ, Ng. Văn Dũng, Trần thiện P.

Cơn ác mộng của MICKEY

